

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΚΔΟΣΗΣ /
ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

ΕΚΔΟΣΗ
1.0

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΙΣΧΥΟΣ
29-04-2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	5
Άρθρο 1 - ΣΚΟΠΟΣ	5
Άρθρο 2 - ΑΡΧΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	6
Άρθρο 3 - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	7
Άρθρο 4 - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ.....	7
Άρθρο 5 - ΑΤΟΜΙΚΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ.....	8
Άρθρο 6 -ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	9
Άρθρο 7 - ΔΕΟΥΣΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ.....	11
Άρθρο 8 - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΜΕΕ	11
Άρθρο 9 - ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ & ΣΤΟΙΧΕΙΑ	12
Άρθρο 10 – ΕΥΘΥΝΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΑΠΑΤΗΣ	12
Άρθρο 11 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΗΣ & ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	14
Άρθρο 12 - ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ	14
Άρθρο 13 - ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	18
Άρθρο 14 - ΛΗΨΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΜΕΕ.....	18
Άρθρο 15 - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ & ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΕΕ.....	18
Άρθρο 16 - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	19
Άρθρο 17 - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΛΑΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	20
Άρθρο 18 - ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	21
Άρθρο 19 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΑΣΕΙ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΛΑΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	21
Άρθρο 20 - ΈΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	24
Άρθρο 21 - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΓΩΝ.....	25
Άρθρο 22 - ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	25
Άρθρο 23 - ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	26
Άρθρο 24 - ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ & ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ.....	26
Άρθρο 25 - ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	27

Άρθρο 26 - ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ (FOLLOW-UP).....	29
Άρθρο 27 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΑΝΕΛΕΓΧΟΥ	30
Άρθρο 28 - ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ	30
Άρθρο 29 - ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	31
Άρθρο 30 - ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΕ ΟΜΙΛΟΥ	32
Άρθρο 31 - ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΟ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	33
Άρθρο 32 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	34
Άρθρο 33 - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	36
Άρθρο 34 - ΥΠΟΒΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ	37
Άρθρο 35 - ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	37
Άρθρο 36 - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	38
Άρθρο 37 - ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΣΥΝΟΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΙΡΡΦ	46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΙΙΑ.....	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: C.O.S.O Internal Control Framework	50

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (εφεξής η «ΜΕΕ») αποτελεί μία ανεξάρτητη οργανωτική μονάδα εντός της Εταιρείας «ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΓΕΥΜΑΤΩΝ» (εφεξής «η Εταιρεία»), με σκοπό τη βελτίωση και παρακολούθηση των λειτουργιών και πολιτικών της αναφορικά με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου αποσκοπεί στη θέσπιση και προσδιορισμό του ρόλου, του σκοπού, του πλαισίου αρμοδιοτήτων, του εύρους των εργασιών και των ευθυνών της ΜΕΕ της ΚΟΡΙΝΘΙΑΝ FOODS Α.Ε. (εφεξής η «Εταιρεία») Κατά την άσκηση των καθηκόντων της η ΜΕΕ εφαρμόζει και λειτουργεί σύμφωνα με, το Ν. 4449/2017 περί υποχρεωτικών ελέγχων οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος, το Ν. 4548/2018 περί αναμόρφωσης του δικαίου των Ανώνυμων Εταιρειών και το Ν. 4706/2020 περί της Εταιρικής Διακυβέρνησης Ανώνυμων Εταιρειών. Επίσης, βασίζεται στα Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου, όπως αυτά ορίζονται από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors – IIA) και λειτουργεί σύμφωνα με την απόφαση 1/891/30.09.2020 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, περί της Αξιολόγησης του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου μέσω του Πλαισίου COSO Internal Control Integrated Framework καθώς και τις 5/204/14.11.2000, 1508/17.7.2020, 1302/28.4.2017 αποφάσεις της ΕΚ, όπως ισχύουν.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές εκτελούν τα καθήκοντά τους, βάσει του Κώδικα Δεοντολογίας, όπως αυτός ορίζεται από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors – IIA) και πιο συγκεκριμένα των Αρχών της ακεραιότητας (integrity), αντικειμενικότητας (objectivity), εμπιστευτικότητας (confidentiality) και ικανότητας (competency) και οφείλουν να ενεργούν σε πλήρη εναρμόνιση με τις Πολιτικές και Διαδικασίες της Εταιρείας.

Επιπλέον, η ΜΕΕ ακολουθεί τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΚΕΔ) του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ), και στοχεύει στη συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα εσωτερικού ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 1 - ΣΚΟΠΟΣ

Η ΜΕΕ έχει την αρμοδιότητα και την ευθύνη του ελέγχου της εφαρμογής των πολιτικών και διαδικασιών που έχουν καθοριστεί από τη Διοίκηση και προάγουν τη χρηστή και σύννομη διαχείριση της Εταιρείας, έννοια η οποία πρωτίστως περιλαμβάνει την προστασία των πόρων της Εταιρείας από κακοδιαχείριση και έκνομες ενέργειες, την ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία των εγκαταστάσεων, την ακρίβεια και αξιοπιστία των επιχειρησιακών και λογιστικών δεδομένων και την προστασία της αξίας του οργανισμού, παρέχοντας αντικειμενική και βάσει κινδύνων διαβεβαίωση, συμβουλές και πληροφόρηση.

Υπόχρεοι τήρησης του Κανονισμού είναι τα εκάστοτε μέλη της ΜΕΕ και όλοι οι εμπλεκόμενοι (μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, Επιτροπή Ελέγχου, Διευθύνων Σύμβουλος, Διοίκηση, Εταιρικός Γραμματέας, Οικονομική Διεύθυνση, εξωτερικός ελεγκτής, εσωτερικοί ελεγκτές θυγατρικών κλπ.) οφείλουν να τηρούν τις διατάξεις του Κανονισμού στο μέτρο που τους αφορούν και στο βαθμό που εμπλέκονται στο έργο της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Η ΜΕΕ εκτιμά την πιστή εφαρμογή των τιθέντων πολιτικών και διαδικασιών από τα διάφορα επιμέρους τμήματα της Εταιρείας και αξιολογεί τη συνολική αποτελεσματικότητα και απόδοση αυτών. Επίσης, ενημερώνει περιοδικά τη Διοίκηση (Επιτροπή Ελέγχου, Διοικητικό Συμβούλιο, Διευθύνοντα Σύμβουλο) για τα ανωτέρω, προτείνει -όπου χρειάζεται- βελτιώσεις, αλλαγές και προσθήκες σε διαδικασίες και πολιτικές και, τέλος, παρακολουθεί την εφαρμογή των προτάσεών της. λειτουργεί συμπληρωματικά με τη νομοθεσία

Η ΜΕΕ παρουσιάζει μια ανεξάρτητη και **αντικειμενική διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα**, σχεδιασμένη να **προσθέτει αξία** και να βελτιώνει τις λειτουργίες ενός οργανισμού. Βοηθάει τον οργανισμό να επιτύχει τους αντικειμενικούς σκοπούς του, υιοθετώντας μια συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης.

Το εύρος των δραστηριοτήτων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου περιλαμβάνει την αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας των λειτουργιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων, και δικλείδων ασφαλείας καθώς και της συνέπειας της Εταιρείας και των θυγατρικών της ως προς το σκοπό και τους στόχους αυτών.

Η ΜΕΕ κατ' ελάχιστο περιλαμβάνει στο εύρος των ελέγχων της τις προβλέψεις της νομοθεσίας και των κανονιστικών διατάξεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Δύναται να περιλαμβάνει υπηρεσίες διαβεβαίωσης/διενέργεια ελέγχων (για παράδειγμα έλεγχοι σε πολιτικές, διαδικασίες, λειτουργίες και συστήματα της Εταιρείας), καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες που έχουν τον χαρακτήρα παραίνεσης και στοχεύουν στην προσθήκη αξίας και στην βελτίωση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και των διαδικασιών της Εταιρείας (για παράδειγμα η παροχή επαγγελματικής γνώμης για κρίσιμα θέματα, ο συντονισμός συγκεκριμένης δραστηριότητας και η εκπαίδευση στελεχών. Η ΜΕΕ όταν διενεργεί συμβουλευτικό έργο, θα πρέπει να διατηρεί την αντικειμενικότητά της και να μην αναλαμβάνει ευθύνη διοικητικής ή/και διαχειριστικής φύσεως.

Η ΜΕΕ δύναται να υποστηρίζει την Εταιρεία και σε καθήκοντα πέραν του Εσωτερικού Ελέγχου όπως δραστηριότητες κανονιστικής συμμόρφωσης ή διαχείρισης κινδύνων. Τα καθήκοντα αυτά δε θα πρέπει να παρεμποδίζουν ή να δίνουν την εντύπωση ότι παρεμποδίζουν την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα της ΜΕΕ. Για τη διασφάλιση των ανωτέρω:

- η ανάθεση αυτών των καθηκόντων εγκρίνεται και παρακολουθείται από την Επιτροπή Ελέγχου σε ετήσια βάση.
- η Επιτροπή Ελέγχου λαμβάνει διασφάλιση μέσω ανεξάρτητων εξωτερικών αξιολογητών για τα καθήκοντα που αναλαμβάνει η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου σε Ζητή κατ' ελάχιστο βάση.

Άρθρο 2 - ΑΡΧΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι βασικές αρχές που θα πρέπει να τηρεί ο εσωτερικός ελεγκτής κατά την επαγγελματική εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου είναι οι ακόλουθες:

- Ακεραιότητα.
- Επάρκεια ικανοτήτων και δέουσας επαγγελματικής επιμέλειας.
- Αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία -απαλλαγμένος από αθέμιτες επιρροές.
- Εναρμόνιση του έργου του με τη στρατηγική, τους αντικειμενικούς στόχους και τους κινδύνους του οργανισμού.
- Κατάλληλη οργανογραμματική θέση και διάθεση επαρκών πόρων.
- Δέσμευση στην ποιότητα και συνεχή βελτίωση.
- Αποτελεσματική επικοινωνία.
- Παροχή διασφάλισης βάσει αξιολόγησης.
- Λειτουργεί διορατικά, προληπτικά και εστιάζει στο μέλλον.
- Προάγει τη βελτίωση του οργανισμού.

Άρθρο 3 - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η ΜΕΕ κατά την εκτέλεση του έργου της λαμβάνει υπόψη και συμμορφώνεται με τα κάτωθι:

- Διεθνές Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής του Εσωτερικού Ελέγχου (International Professional Practice Framework - IPPF) (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ).
- Καταστατικό και Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας.
- Πολιτικές και διαδικασίες της Εταιρείας.
- Κείμενη νομοθεσία που διέπει το επάγγελμα των εσωτερικών ελεγκτών.
- Ισχύουσα νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών, εταιρειών δημοσίου ενδιαφέροντος (public interest entities) και εταιρικής διακυβέρνησης.

Οποιοσδήποτε απρόβλεπτες διαφορές ή συγκρούσεις συμφερόντων θα πρέπει να επιλύονται σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον Κώδικα Ηθικής (Δεοντολογίας) του ΙΙΑ και εν γένει στο IPPF, καθώς και στον ισχύοντα Κώδικα Δεοντολογίας, τις αρχές και τους κανόνες της Εταιρείας.

Στο πλαίσιο αυτό, έχει αναπτύξει και ακολουθεί εγχειρίδιο διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit Manual), το οποίο έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Επαγγελματικά Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου (Standards for Professional Practice of Internal Auditing of the Institute of Internal Auditors) και τα οριζόμενα από τη σχετική νομοθεσία. Με βάση το συγκεκριμένο εγχειρίδιο διασφαλίζεται η παροχή ενιαίων κατευθυντήριων γραμμών και διαδικασιών για τη λειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 4 - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

Η ΜΕΕ είναι ανεξάρτητη και δεν υπάγεται σε καμία άλλη υπηρεσιακή μονάδα της Εταιρείας. Ο Επικεφαλής είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης υπάλληλος, προσωπικά και λειτουργικά ανεξάρτητος και αντικειμενικός κατά την άσκηση των καθηκόντων του και διαθέτει τις κατάλληλες γνώσεις και σχετική επαγγελματική εμπειρία.

Η οργανωτική ανεξαρτησία παρέχει στον Επικεφαλής τη δυνατότητα να είναι αμερόληπτος κατά το έργο του, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για την ορθή και ανεμπόδιστη εφαρμογή του ελέγχου. Η ΜΕΕ:

- ορίζεται και ανακαλείται από το ΔΣ, μετά από πρόταση της ΕΕ,
- αναφέρεται λειτουργικά στην Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee) του ΔΣ,
- αναφέρεται Διοικητικά στο Διευθύνοντα Σύμβουλο της Εταιρείας.

Μέσα στο πλαίσιο λειτουργικής αναφοράς, το ΔΣ και η ΕΕ:

- Εγκρίνουν τον παρόντα Κανονισμό που περιλαμβάνει το Καταστατικό (Κεφάλαιο Α) και το Εγχειρίδιο Λειτουργίας (Κεφάλαιο Β) της ΜΕΕ.
- Λαμβάνουν κοινοποιήσεις από τον Επικεφαλής της ΜΕΕ για τα αποτελέσματα της εργασίας του, καθώς επίσης και για άλλα θέματα τα οποία θεωρεί σημαντικά.
- Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ συμμετέχει σε ιδιωτικές συναντήσεις με την ΕΕ χωρίς την παρουσία της Διοικήσεως οπότε ο ίδιος κρίνει απαραίτητο για τη διατήρηση της ανεξαρτησίας.
- Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ έχει ανοιχτή και απευθείας πρόσβαση στο πρόεδρο της ΕΕ και στα μέλη της, ή στο πρόεδρο του ΔΣ ή σε όλο το ΔΣ, όπου κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται (σε θέματα διαχείρισης κινδύνου, δεοντολογίας, ασφάλειας, εξωτερικού ελέγχου, λοιπών θεμάτων Εσωτερικού Ελέγχου, νομικών θεμάτων και θεμάτων περιβάλλοντος).
- Η ΕΕ, έχει τη τελική ευθύνη για την επισκόπηση και την έγκριση, του πλάνου ελέγχου καθώς και όλες τις σημαντικές αλλαγές επί αυτού.
- Η ΕΕ αξιολογεί την απόδοση της ΜΕΕ και ενημερώνει σχετικά τον Πρόεδρο του ΔΣ και το ΔΣ της Εταιρείας.

Μέσα στο πλαίσιο διοικητικής αναφοράς, διευκολύνονται οι καθημερινές εργασίες της ΜΕΕ. Η Διοικητική αναφορά περιλαμβάνει:

- Τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη διοικητική μέριμνα της ΜΕΕ.
- Τη διοικητική διαχείριση ανθρώπινων πόρων συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων και των αποδοχών του προσωπικού του Εσωτερικού Ελέγχου.
- Τη διαχείριση των εσωτερικών κοινοποιήσεων και τη ροή πληροφοριών.
- Τη διοικητική διαχείριση των εσωτερικών πολιτικών και διαδικασιών της ΜΕΕ.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ δικαιούται να επικοινωνεί απευθείας με οποιοδήποτε ιεραρχικό κλιμάκιο περιλαμβανομένου και του Διευθύνοντα Συμβούλου.

Άρθρο 5 - ΑΤΟΜΙΚΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ

Η λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να υιοθετεί μια πολιτική που να ανταποκρίνεται στη δέσμευσή της να διεξάγει τις δραστηριότητές της με ανεξάρτητο και αμερόληπτο τρόπο ώστε να αποφεύγονται συγκρούσεις συμφερόντων και να γνωστοποιούνται οποιεσδήποτε περιπτώσεις θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μια πιθανή σύγκρουση συμφερόντων. Δεν μπορούν να οριστούν ως εσωτερικοί ελεγκτές μέλη του ΔΣ, εν γένει διευθυντικά στελέχη ή συγγενείς των παραπάνω, μέχρι δευτέρου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να διατηρούν την αντικειμενικότητα κατά τη διενέργεια των έργων και να μην υποκαθιστούν την κρίση τους σε θέματα ελέγχου με την κρίση τρίτων. Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να εκτελούν την εργασία τους με τέτοιο τρόπο ώστε να έχουν ειλικρινή πίστη στο προϊόν της και να μη γίνονται ουσιώδης συμβιβασμοί όσον αφορά τη ποιότητα του έργου. Ως εκ τούτου δεν πρέπει να αποδέχονται την τοποθέτηση σε έργα όπου δεν είναι σε θέση να προχωρήσουν σε αντικειμενικές επαγγελματικές κρίσεις. Τα αποτελέσματα της ελεγκτικής εργασίας θα πρέπει να επισκοπούνται πριν γίνουν οι σχετικές με το έργο κοινοποιήσεις, ώστε να παρέχεται επαρκώς διαβεβαίωση ότι η εργασία εκτελέστηκε αντικειμενικά.

Είναι αντιδεοντολογικό εκ μέρους του εσωτερικού ελεγκτή να δεχθεί αμοιβή, δώρο ή ψυχαγωγία από ένα εργαζόμενο «πελάτη», αγοραστή, προμηθευτή ή συνεργάτη της Εταιρείας. Η αποδοχή αμοιβής, δώρου, ή ψυχαγωγίας μπορεί να δημιουργήσει την εντύπωση ότι έχει κλονιστεί η αντικειμενικότητα του ελεγκτή όσον αφορά τρέχοντα αλλά και μελλοντικά έργα που διεξάγονται από τον ελεγκτή. Το ποιοτικό επίπεδο διεκπεραίωσης των έργων δεν μπορεί να αποτελέσει δικαιολογία για την απόκτηση αμοιβών, δώρου ή ψυχαγωγίας.

Οι αναθέσεις ελέγχου στο προσωπικό θα πρέπει να γίνονται με τρόπο ώστε να αποφεύγονται συγκρούσεις συμφερόντων. Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ θα πρέπει περιοδικά να λαμβάνει από το προσωπικό πληροφορίες αναφορικά με πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων, και οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να αναφέρουν στον Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου οποιεσδήποτε καταστάσεις στις οποίες παρουσιάζεται ή συμπεραίνεται σύγκρουση συμφερόντων. Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ πρέπει να ερευνά την ανάγκη εσωτερικών αλλαγών σε αυτούς τους ελέγχους.

Εάν για οποιοδήποτε λόγο γίνεται περιορισμός του πλαισίου λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου, που εμποδίζει την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών και των σχεδίων του, ο περιορισμός αυτός μαζί με τη πιθανή επίπτωση πρέπει να κοινοποιείται γραπτώς στο ΔΣ. Όταν έχουν γίνει αλλαγές στο ΔΣ, στην ανώτερη Διοίκηση ή άλλες σημαντικές αλλαγές στην Εταιρεία, ο Επικεφαλής της ΜΕΕ πρέπει να ενημερώνει το ΔΣ αναφορικά με τους περιορισμούς πλαισίου λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου οι οποίοι είχαν προηγουμένως κοινοποιηθεί και είχαν γίνει αποδεκτοί.

Άρθρο 6 -ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Η επαγγελματική επάρκεια αποτελεί ευθύνη του Επικεφαλής της ΜΕΕ και κάθε εσωτερικού ελεγκτή. Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ πρέπει να εξασφαλίζει ότι τα πρόσωπα που επιλέγονται σε κάθε έργο έχουν συλλογικά τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και άλλες ικανότητες για να διεξάγουν το έργο ορθά.

Η ΜΕΕ πρέπει να απασχολεί υπαλλήλους ή να χρησιμοποιεί συμβούλους οι οποίοι είναι ειδικοί σε θέματα όπως λογιστική, οικονομία, χρηματοδότηση, στατιστική, μηχανογράφηση, μηχανική, φορολογία και δίκαιο. Κάθε εσωτερικός ελεγκτής βεβαίως δεν μπορεί να είναι ειδικός σε όλα αυτά τα αντικείμενα.

Κάθε εσωτερικός ελεγκτής όμως πρέπει να κατέχει τουλάχιστον τις κατωτέρω γνώσεις και ικανότητες:

- Ικανότητα στην εφαρμογή των προτύπων Εσωτερικού Ελέγχου, διαδικασιών και τεχνικών.
- Αντίληψη των λογιστικών αρχών και τεχνικών.
- Κατανόηση αρχών Διοίκησης Επιχειρήσεων, για να μπορεί να εντοπίζει και να αξιολογεί τις αποκλίσεις από τη χρηστή επιχειρηματική πρακτική.
- Βασική γνώση αντικειμένων πληροφορικής, δικαίου, φορολογίας και χρηματοδοτήσεων.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να συμμορφώνονται με τον Κώδικα Ηθικής του ΙΙΑ (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ), του οποίου σκοπός είναι να προάγει την κουλτούρα ηθικής στο επάγγελμα του Εσωτερικού Ελέγχου. Ο κώδικας περιλαμβάνει:

- α) Τις **Αρχές** που σχετίζονται με το επάγγελμα και την πρακτική του Εσωτερικού Ελέγχου (δηλ. ακεραιότητα, αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και επάρκεια) και
- β) τους **Κανόνες Συμπεριφοράς** που αναμένεται να ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ θα καθιερώσει κατάλληλα κριτήρια για τη συμπλήρωση των διοικητικών θέσεων της ΜΕΕ. Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ θα ετοιμάζει μια ετήσια ανάλυση των γνώσεων και του συνόλου των δεξιοτήτων της ΜΕΕ για να εντοπίζονται οι περιοχές βελτίωσης οι οποίες μπορούν να αντιμετωπισθούν με συνεχή επαγγελματική επιμόρφωση, με προσλήψεις ή με συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες οι οποίοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα σε τομείς όπως η λογιστική, συστήματα ελέγχου, οικονομικά, χρηματοοικονομικά, στατιστική, πληροφορική, μηχανολογία, φορολογικά, νομικά, περιβαλλοντολογικά θέματα και άλλους ανάλογους τομείς που ενδεχομένως απαιτούνται για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων της λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να είναι ικανοί χρήστες του γραπτού και προφορικού λόγου για να μπορούν καθαρά και αποτελεσματικά να μεταφέρουν θέματα όπως ο σκοπός του ελέγχου, οι αξιολογήσεις, τα συμπεράσματα και οι προτάσεις του ελέγχου. Οι διαπροσωπικές σχέσεις των εσωτερικών ελεγκτών πρέπει να είναι τέτοιες που να επιτρέπουν την εποικοδομητική αντιμετώπιση άλλων ατόμων και την αποτελεσματική συνεργασία μαζί τους.

Άρθρο 7 - ΔΕΟΥΣΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Η δέουσα επαγγελματική επιμέλεια παραπέμπει στην επαρκή επιμέλεια και ικανότητα και δεν αποκλείει το λάθος ούτε προϋποθέτει εκπληκτική απόδοση. Δέουσα Επαγγελματική Επιμέλεια είναι η εφαρμογή της προσοχής και της ικανότητας που θα αναμενόταν να επιδείξει ένας συνετός και ικανός εσωτερικός ελεγκτής σε μια παρόμοια περίπτωση. Κατά συνέπεια η δέουσα επαγγελματική επιμέλεια είναι ανάλογη της πολυπλοκότητας του ελέγχου που διενεργείται και απαιτείται από τον ελεγκτή να εξετάζει και να επαληθεύει σε λογική για κάθε περίπτωση έκταση, αλλά δεν απαιτείται καθολική επισκόπηση όλων των συναλλαγών. Οι εσωτερικοί ελεγκτές δεν μπορούν να δώσουν πλήρη διαβεβαίωση ότι δεν υπάρχουν ασυμφωνίες με τις πρότυπες διαδικασίες ή παρατυπίες. Ωστόσο, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές όταν αναλαμβάνουν μια έργο, εκείνο που οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη, σε συνδυασμό πάντοτε με την επίτευξη των στόχων εκάστου έργου, είναι η πιθανότητα σημαντικών παρατυπιών και ασυμφωνιών.

Άρθρο 8 - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΜΕΕ

Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου είναι υπεύθυνος για:

- Την κατάρτιση και έγκριση του πλάνου ελέγχου και του αντίστοιχου προϋπολογισμού του καθώς και την υποβολή του στην ΕΕ του ΔΣ προς έγκριση και την εξασφάλιση του πλαισίου δράσης για την απρόσκοπτη εκτέλεση των καθηκόντων των Εσωτερικών Ελεγκτών.
- Την εποπτεία υλοποίησης του πλάνου ελέγχου και την τελική έγκριση των Εκθέσεων Ελέγχου πριν την υποβολή τους στην ΕΕ, ιδιαίτερα δε, τις διαβαθμίσεις ευρημάτων, τις προτάσεις, τα σχόλια Διευθυντών και την επικοινωνία με Διευθυντές, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τον Πρόεδρο του ΔΣ.
- Την υποβολή των εκθέσεων ελέγχου στην ΕΕ και τουλάχιστον η ανά τρεις (3) μήνες ενημέρωσή της για προκύπτοντα σημαντικά θέματα.
- Την απόφαση ή εισήγηση, κατά περίπτωση, στην ΕΕ του ΔΣ ή στον Πρόεδρο του ΔΣ για τη διενέργεια έκτακτων/ ειδικών ελέγχων.
- Τη συνεργασία με τους εξωτερικούς ελεγκτές και με τους λοιπούς εσωτερικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς της Εταιρείας (πχ Υγιεινής Ασφάλειας & Περιβάλλοντος).
- Παρέχει εγγράφως οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, συνεργάζεται με αυτήν και διευκολύνει με κάθε δυνατό τρόπο το έργο της παρακολούθησης, του ελέγχου και της εποπτείας από αυτήν.
- Τη διαφύλαξη του κύρους της ΜΕΕ και την προβολή του έργου της.
- Την περιοδική αξιολόγηση του παρόντος Κανονισμού ως προς την επάρκειά του για την αποτελεσματική λειτουργία και την επίτευξη των στόχων της ΜΕΕ.

- Την περιοδική ενημέρωση της ΕΕ σχετικά με το εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο που αφορά τη δραστηριότητα του Εσωτερικού Ελέγχου και σχετικά ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία της ΜΕΕ.
- Τη συμμετοχή του, εφόσον χρειασθεί, σε συνεδριάσεις του ΔΣ και σε συνεννόηση πρώτα με την ΕΕ.
- Τη συμμετοχή του στις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων.
- Τη συμμετοχή του ως παρατηρητής, στις εργασίες των Επιτροπών και των Ομάδων Εργασίας της Εταιρείας, στο πλαίσιο του προληπτικού και συμβουλευτικού ρόλου του Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 9 - ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ & ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές έχουν πλήρη πρόσβαση σε όλα τα βιβλία και στοιχεία, εργαζόμενους, χώρους και δραστηριότητες της Εταιρείας, τα οποία είναι απαραίτητα για την υλοποίηση του ελεγκτικού της έργου. Φυσικά, έχει την ευθύνη της απόλυτης διαφύλαξης του απόρρητου των στοιχείων και της εν γένει εχεμύθειας. Τα μέλη του ΔΣ οφείλουν να συνεργάζονται και να παρέχουν πληροφορίες στους εσωτερικούς ελεγκτές και γενικά να διευκολύνουν με κάθε τρόπο το έργο τους. Περιορισμός πρόσβασης στις ανωτέρω πηγές, αποτελεί περιορισμό του εύρους λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 10 – ΕΥΘΥΝΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΑΠΑΤΗΣ

Η Διοίκηση φέρει την ευθύνη ανάπτυξης, εφαρμογής και διατήρησης ενός αποτελεσματικού Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), με λογικό πάντα κόστος, που θα περιλαμβάνει πολιτικές, διαδικασίες και δομές, για τον περιορισμό των κινδύνων που αντιμετωπίζει η Εταιρεία κατά την επίτευξη των στόχων της. Ένα αποτελεσματικό ΣΕΕ δύναται να επισημάνει και να αναδείξει περιπτώσεις κατά τις οποίες στοιχεία που το απαρτίζουν (δηλ. πολιτικές και διαδικασίες) δε λειτουργούν όπως θα έπρεπε ή δεν εφαρμόζονται.

Κάθε διεύθυνση της Εταιρείας (ρόλος 1^{ης} γραμμής), υπό την εποπτεία του/ της προϊσταμένου/ ης (ρόλος 2^{ης} γραμμής), είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση των διαδικασιών που την αφορούν (δηλ. περιγραφή του συνόλου των ενεργειών τις οποίες πραγματοποιεί στο πλαίσιο της καθημερινής της δραστηριότητας). Οι διαδικασίες θα πρέπει να περιγράφουν με ακρίβεια τη ροή των ενεργειών και τα τεθέντα σημεία ελέγχου (δικλίδες ασφαλείας) για τον περιορισμό των εγγενών κινδύνων και την εξασφάλιση της

απρόσκοπτης λειτουργία της. Οι διαδικασίες θα πρέπει να παραμένουν ενήμερες, γι' αυτό και πρέπει, ανά τακτά διαστήματα, να επισκοπούνται από τα αρμόδια διευθυντικά στελέχη της εκάστοτε διεύθυνσης.

Η ΜΕΕ (ρόλος 3^{ης} γραμμής), στο πλαίσιο άσκησης του έργου της, ελέγχει και αξιολογεί την πληρότητα και αποτελεσματικότητα των παραπάνω εταιρικών διαδικασιών και όπου κρίνει απαραίτητο προχωρά σε υποβολή διορθωτικών προτάσεων προς τις διευθύνσεις για τη βελτίωση και καλύτερη αποτύπωση των διαδικασιών.

Αναφορικά με τον κίνδυνο της απάτης και το βαθμό εμφάνισής του σε λειτουργίες που εξετάζονται κατά την κανονική ροή των ελεγκτικών εργασιών, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές φέρουν την ευθύνη άσκησης της δέουσας επαγγελματικής επιμέλειας, όπως αυτή περιγράφεται στο σχετικό πρότυπο (1220). Ένα καλοσχεδιασμένο ΣΕΕ, υπό κανονικές συνθήκες, δεν πρέπει ούτε να αφήνει περιθώρια ούτε να συντελεί στην απάτη. Οι έλεγχοι που διεξάγονται από τους ελεγκτές βελτιώνουν την πιθανότητα εντοπισμού και περαιτέρω διερεύνησης τυχόν ενδείξεων απάτης.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος δεν έχει την κύρια ευθύνη της λειτουργίας ερευνών σε περίπτωση ενδείξεων απάτης, είναι δυνατόν όμως να κληθεί να βοηθήσει στη συγκέντρωση πληροφοριών η και να εισηγηθεί βελτιώσεις του ΣΕΕ. Οι πολιτικές και οι διαδικασίες της Διοίκησης για την αντιμετώπιση της απάτης θα πρέπει να ορίζουν το πρόσωπο που θα έχει τη δικαιοδοσία και ευθύνη για κάθε διαδικασία. Οι εσωτερικοί ελεγκτές μπορεί να συμμετέχουν ως σύμβουλοι, αρκεί η επίπτωση αυτών των ενεργειών στην ανεξαρτησία του Εσωτερικού Ελέγχου να αναγνωρίζεται και να γίνεται η κατάλληλη διαχείριση.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να αξιολογούν τα δεδομένα των ερευνών και να συμβουλεύουν τη Διοίκηση σε σχέση με την αποκατάσταση των ελλείψεων των ελέγχων που οδηγούν στην απάτη. Οι ελεγκτές θα πρέπει να σχεδιάσουν επιπλέον βήματα σε προγράμματα ελέγχων, τα οποία θα βοηθήσουν στην αποκάλυψη ανάλογων ενδείξεων απάτης στο μέλλον.

Η Διοίκηση ή το ΔΣ μπορεί να ζητήσουν από τον εσωτερικό ελεγκτή να εκφέρει γνώμη για το ΣΕΕ της Εταιρείας όσον αφορά την απάτη. Οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να βοηθούν την Εταιρεία να προλαμβάνει τις περιπτώσεις απάτης, εξετάζοντας και αξιολογώντας την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του ΣΕΕ, ανάλογα με το μέγεθος της πιθανής έκθεσης της Εταιρείας σε αυτό τον κίνδυνο.

Άρθρο 11 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΗΣ & ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Το Πρόγραμμα Διαβεβαίωσης και Βελτίωσης Ποιότητας των Ελεγκτικών Εργασιών (Quality Assurance and Improvement Program - QAIP) είναι σχεδιασμένο να παρέχει εύλογη διασφάλιση στα ποικίλα ενδιαφερόμενα μέρη του Εσωτερικού Ελέγχου ότι η ΜΕΕ:

- Επιτελεί το έργο της βάσει του Καταστατικού της, το οποίο είναι συνεπές ως προς τα Διεθνή Πρότυπα, τον ορισμό του Εσωτερικού Ελέγχου και τον Κώδικα Ηθικής.
- Λειτουργεί με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο.
- Εκλαμβάνεται από τα ενδιαφερόμενα μέρη πως προσθέτει αξία στις δραστηριότητες του Εσωτερικού Ελέγχου.

Για την επίτευξη των ανωτέρω, το QAIP θα πρέπει καλύπτει όλες τις πτυχές δραστηριότητας της ΜΕΕ (1300). Για το σκοπό αυτό, το QAIP θα περιλαμβάνει:

- Διαρκείς και Περιοδικές Εσωτερικές αξιολογήσεις.
- Εξωτερική αξιολόγηση η οποία θα διενεργείται τουλάχιστον κάθε πέντε χρόνια.
-

Άρθρο 12 - ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η επίβλεψη της εργασίας των εσωτερικών ελεγκτών είναι διαρκής για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τα πρότυπα, τις πολιτικές και τα προγράμματα ελέγχου. Με τη λέξη διαρκής εννοείται ότι η επίβλεψη πρέπει να γίνεται κατά τη διάρκεια του προγραμματισμού, της διεξαγωγής του ελέγχου, της αξιολόγησης των ευρημάτων και σύνταξης της έκθεσης καθώς και της παρακολούθησης των απαραίτητων μεταγενέστερων ενεργειών κάθε ελέγχου.

Η επίβλεψη της εργασίας περιλαμβάνει:

- Την παροχή κατάλληλων οδηγιών προς τα μέλη της ομάδας ελέγχου, κατά την έναρξη του ελέγχου και έγκριση του προγράμματος ελέγχου.
- Επιβεβαίωση ότι το εγκεκριμένο πρόγραμμα ελέγχου ακολουθείται, εκτός εάν οι αποκλίσεις είναι δικαιολογημένες και έχουν εγκριθεί εκ των προτέρων.
- Τον καθορισμό ότι τα φύλλα εργασίας του ελέγχου επαρκώς υποστηρίζουν τα ευρήματα του ελέγχου, τα συμπεράσματα και τις εκθέσεις.
- Την επιβεβαίωση ότι οι εκθέσεις ελέγχου είναι ακριβείς, αντικειμενικές και έγκαιρες.

Κατάλληλη ένδειξη της επίβλεψης της εργασίας των εσωτερικών ελεγκτών πρέπει να τεκμηριώνεται στα φύλλα εργασίας και να κρατείται. Η έκταση της απαραίτητης επίβλεψης εξαρτάται από την ικανότητα των εσωτερικών ελεγκτών και από τη δυσκολία του κάθε

ελέγχου. Η επίβλεψη πρέπει επίσης να επεκτείνεται και στην εκπαίδευση, την αξιολόγηση προσωπικού, την παρακολούθηση του χρόνου και των εξόδων και άλλα διοικητικά θέματα.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι περιοδικές εσωτερικές αξιολογήσεις, πρέπει να διενεργούνται από στέλεχος/ η της ΜΕΕ και ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι τρόποι επισκόπησης:

- Να γίνονται επισκοπήσεις σε δειγματοληπτική βάση σε φύλλα εργασίας που είναι υπό την ευθύνη άλλων ελεγκτών. Αυτή η μέθοδος μπορεί ταυτόχρονα να παράσχει εκπαίδευση, ανταλλαγή ιδεών και να συμβάλει στην επίτευξη μεγαλύτερης ομοιομορφίας στην εργασία και τον τρόπο σύνταξης των φύλλων εργασίας.
- Να ζητείται η γνώμη των ελεγχόμενων μετά από κάθε έλεγχο, μέσω κατάλληλων ερωτηματολογίων. Η μέθοδος αυτή παρέχει μία πρόσθετη γνώμη σχετικά με το έργο της ΜΕΕ και είναι πιθανό να οδηγήσει σε προτάσεις βελτίωσης.
- Να γίνονται περιοδικές αξιολογήσεις από τον Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου ή από άλλα στελέχη της Εταιρείας με επαρκή γνώση των πρακτικών Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ πρέπει να λαμβάνει γνώση των αποτελεσμάτων των εσωτερικών αξιολογήσεων και να ενημερώνει περιοδικά την ΕΕ αναφορικά με τις βελτιωτικές/ διορθωτικές ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί ή δρομολογηθεί.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η περιοδική αυτοαξιολόγηση διενεργείται προκειμένου να επιβεβαιώνεται η διαρκής συμμόρφωση της ΜΕΕ με τα Διεθνή Πρότυπα και τον Κώδικα Ηθικής και μέσω αυτών η ευθυγράμμιση της με τον Ορισμό και τις Βασικές Αρχές του Εσωτερικού Ελέγχου. Κατά τις περιοδικές αυτό-αξιολογήσεις είναι δυνατόν να αξιολογούνται:

- Η ποιότητα και η επίβλεψη της εκτελεσθείσας εργασίας.
- Η επάρκεια και η καταλληλότητα των Πολιτικών και των Διαδικασιών του Εσωτερικού Ελέγχου.
- Οι τρόποι με τους οποίους η δραστηριότητα Εσωτερικού Ελέγχου προσθέτει αξία.
- Η επίτευξη των δεικτών μέτρησης απόδοσης.
- Ο βαθμός εκπλήρωσης των προσδοκιών των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders).

Η διαδικασία αυτοαξιολόγησης εφαρμόζεται ως μέρος του QAIΡ της ΜΕΕ. Σύμφωνα με τον Οδηγό Εφαρμογής του Προτύπου 1311 (Εσωτερικές Αξιολογήσεις) «Οι περιοδικές εσωτερικές αυτό-αξιολογήσεις έχουν διαφορετική στόχευση, σε σχέση με την διαρκή παρακολούθηση της απόδοσης, διότι παρέχουν μια πιο ολιστική επισκόπηση των Προτύπων και της δραστηριότητας Εσωτερικού Ελέγχου. Σε αντίθεση, η διαρκής παρακολούθηση της απόδοσης είναι πιο επικεντρωμένη σε επισκοπήσεις σε επίπεδο ελέγχων».

«Οι έλεγχοι πρέπει να επιβλέπονται κατάλληλα, προκειμένου να επιτυγχάνονται οι στόχοι που έχουν τεθεί, να βεβαιώνεται η ποιότητα και να εξελίσσεται το προσωπικό». Επιπλέον, το πρότυπο απαιτεί την ύπαρξη και τήρηση κατάλληλων έγγραφων αποδείξεων της επίβλεψης, μέσω των οποίων παρέχεται διαβεβαίωση ότι η διαρκής παρακολούθηση ενσωματώνεται στις καθημερινές πρακτικές και πολιτικές που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση της δραστηριότητας του Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 13 - ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Οι εξωτερικές αξιολογήσεις πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα από το ΙΙΑ και θα πρέπει να καλύπτουν όλο το φάσμα των ελεγκτικών και συμβουλευτικών εργασιών της ΜΕΕ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Η ΜΕΕ καλό είναι βάσει Διεθνών Προτύπων να υπόκειται σε εξωτερική αξιολόγηση, τουλάχιστον κάθε πέντε (5) έτη από έναν ανεξάρτητο αξιολογητή ή μία ομάδα αξιολόγησης εκτός της Εταιρείας, η οποία σκοπό έχει να επικυρώσει:

- τη συμμόρφωση της ΜΕΕ με τα Διεθνή Πρότυπα.
- την εφαρμογή του Κώδικα Ηθικής από όλα τα στελέχη της ΜΕΕ.
- το βαθμό στον οποίον η ΜΕΕ ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του ΔΣ, της ανώτερης Διοίκησης και των διοικητικά υπευθύνων των λειτουργιών της Εταιρείας και προσθέτει αξία στην Εταιρεία.

Η Έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης περιλαμβάνει την έκφραση γνώμης ή τη διατύπωση συμπεράσματος σχετικά με το αποτέλεσμά της και επικοινωνείται στην ΕΕ και το ΔΣ. Εκτός από το γενικό συμπέρασμα για τη συμμόρφωση με τα Πρότυπα του συνόλου των δραστηριοτήτων της ΜΕΕ, η Έκθεση περιλαμβάνει μία αξιολόγηση για την εφαρμογή κάθε Πρότυπου ή/ και κάθε ομάδας προτύπων χωριστά.

Η βαθμολογική κλίμακα, που χρησιμοποιείται για να δείχνει το βαθμό συμμόρφωσης, είναι η ακόλουθη:

- Γενική συμμόρφωση – που αποτελεί την υψηλότερη βαθμολογία και σημαίνει ότι η ΜΕΕ διαθέτει Κανονισμό, Πολιτικές και Διαδικασίες, η εφαρμογή και τα αποτελέσματα των οποίων κρίνονται σύμφωνα με τα Πρότυπα.
- Μερική συμμόρφωση – που φανερώνει ελλείψεις στις πρακτικές του Εσωτερικού Ελέγχου που κρίνονται ως αποκλίσεις από τα Πρότυπα, χωρίς όμως αυτό να εμποδίζει την ΜΕΕ να εκτελεί τις αρμοδιότητές της.
- Μη συμμόρφωση – που φανερώνει ελλείψεις στις πρακτικές του Εσωτερικού Ελέγχου που κρίνονται τόσο σημαντικές ώστε να επηρεάζουν ή να εμποδίζουν τη

ΜΕΕ να εκτελεί επαρκώς τις αρμοδιότητές της στο σύνολό τους ή σε σημαντικούς τομείς.

Κατά τη διάρκεια της εξωτερικής αξιολόγησης και σε περίπτωση μη γενικής συμμόρφωσης, ο αξιολογητής οφείλει να παρέχει συστάσεις για τομείς που δε συμμορφώνονται με τα Πρότυπα και να υποδεικνύει ευκαιρίες για βελτίωση, τις οποίες ο Επικεφαλής της ΜΕΕ γνωστοποιεί στη Διοίκηση, συνοδευόμενες με σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των ανωτέρω συστάσεων.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Τα αποτελέσματα των εσωτερικών και εξωτερικών αξιολογήσεων και το επίπεδο συμμόρφωσης της ΜΕΕ με τα Πρότυπα πρέπει να κοινοποιούνται στην ΕΕ του ΔΣ. Οι αξιολογήσεις αυτές μπορεί να αποκαλύψουν εξασθένηση της ανεξαρτησίας ή της αντικειμενικότητας, περιορισμούς στο εύρος του ελεγκτικού έργου, περιορισμούς στους πόρους ή άλλες συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν την ικανότητα των Εσωτερικών Ελεγκτών να αναλάβουν τις ευθύνες τους έναντι των ενδιαφερομένων μερών. Όταν προκύπτουν τέτοιες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης γενικά αναφέρονται στην ΕΕ του ΔΣ και καταγράφονται στα Πρακτικά της συνεδρίασης.

Η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του QAIP περιλαμβάνει τα ευρήματα, τα σχέδια διορθωτικών ενεργειών και τα διορθωτικά μέτρα που λαμβάνονται με σκοπό τη βελτίωση της συμμόρφωσης της ΜΕΕ με τα Διεθνή Πρότυπα και τον Κώδικα Ηθικής. Επιπλέον, οποιαδήποτε τεκμηρίωση των διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της ΜΕΕ μπορεί να συμβάλει στην επίδειξη της συμμόρφωσης με τα Πρότυπα.

Σε κάθε περίπτωση, ο Επικεφαλής της ΜΕΕ αξιολογεί τη μη συμμόρφωση και προσδιορίζει τον αντίκτυπο που αυτή έχει στο συνολικό εύρος ή την άσκηση της λειτουργίας της. Επιπρόσθετα, εξετάζει την πιθανότητα και το βαθμό επίδρασης μιας περίπτωσης μη συμμόρφωσης στην ικανότητα των Εσωτερικών Ελεγκτών να αναλάβουν τις επαγγελματικές ευθύνες τους ή/ και να ανταποκριθούν στις προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών. Οι ευθύνες που επηρεάζονται μπορεί να αφορούν στην ικανότητα παροχής αξιόπιστης διαβεβαίωσης σε συγκεκριμένους τομείς εντός της Εταιρείας, στην ολοκλήρωση του Προγράμματος Ελέγχων και στην αντιμετώπιση περιοχών υψηλού κινδύνου. Τυχόν μη συμμόρφωση καθώς και οι επιπτώσεις της κοινοποιούνται από τον Επικεφαλής της ΜΕΕ στην ΕΕ.

Επίδειξη Συμμόρφωσης: Για να αποδεικνύεται η συμμόρφωση της ΜΕΕ με τα Πρότυπα, οφείλει να διατηρεί σχετικά τεκμήρια με την εμφάνιση και τη φύση τυχόν περιπτώσεων μη συμμόρφωσης με τα Πρότυπα ή τον Κώδικα Ηθικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 14 - ΛΗΨΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΜΕΕ

Όταν ο Επικεφαλής της ΜΕΕ σκοπεύει να χρησιμοποιήσει ή και να βασιστεί σε εξωτερικό ή/ και εσωτερικό συνεργάτη στο πλαίσιο του ελεγκτικού/ διαβεβαιωτικού και συμβουλευτικού του έργου, θα πρέπει να εξετάσει την ικανότητα, την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητά του σε σχέση με τη συγκεκριμένη εργασία που θα του ανατεθεί.

Η αξιολόγηση αυτή θα γίνεται και όταν ο εξωτερικός συνεργάτης επιλέγεται/ συστήνεται από την ανώτερη Διοίκηση ή το ΔΣ και ο Επικεφαλής της ΜΕΕ σκοπεύει να **χρησιμοποιήσει και να βασιστεί** στην εργασία αυτού του εξωτερικού συνεργάτη (use of an expert). Επίσης, στην περίπτωση του εσωτερικού συνεργάτη/ συναδέλφου, που θα χρησιμοποιηθεί από άλλη διεύθυνση ή τμήμα, θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη ζητήματα αμεροληψίας και αποφυγής αυτοελέγχου προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα του έργου.

Όταν η επιλογή έχει γίνει από άλλους και η αξιολόγηση του Επικεφαλής της ΜΕΕ τον οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν μπορεί να βασιστεί ή να χρησιμοποιήσει την εργασία του εξωτερικού συνεργάτη, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κοινοποιούνται στην ανώτερη Διοίκηση ή το ΔΣ όπως αρμόζει.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ πρέπει να βεβαιωθεί ότι ο εκάστοτε συνεργάτης (εξωτερικός ή εσωτερικός) κατέχει την απαραίτητη κάθε φορά γνώση, δεξιότητες και άλλες ικανότητες για την εκτέλεση του εν λόγω έργου, όπως επίσης θα πρέπει να αξιολογήσει τη σχέση του εξωτερικού συνεργάτη με την Εταιρεία και την ΜΕΕ για να εξασφαλίσει ότι καθ' όλη τη διάρκεια του έργου θα διατηρηθούν οι θεμελιώδεις αρχές ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας. Για την **πρόσληψη εξωτερικού συνεργάτη**, θα πρέπει να ακολουθείται η κείμενη νομοθεσία και οι διαδικασίες της Εταιρείας.

Άρθρο 15 - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ & ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΜΕΕ

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ έχει την ευθύνη της αποτελεσματικής διαχείρισης της λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου, ώστε να διασφαλίζεται στο μέτρο του δυνατού ότι:

- Το **ελεγκτικό έργο εκπληρώνει τους γενικούς στόχους** και τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στο Κανονισμό της ΜΕΕ, ο οποίος έχει εγκριθεί από το ΔΣ έπειτα από πρόταση της ΕΕ.
- Οι πόροι που έχουν διατεθεί στη ΜΕΕ **χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά και αποδοτικά**.
- Το **ελεγκτικό έργο είναι σύμφωνο με τα Διεθνή Πρότυπα** για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.
- Κάθε επιλήψιμη συμπεριφορά απασχολούμενου στην Εταιρεία προσώπου θα αποκαλύπτεται
- Θα λαμβάνονται άμεσα μέτρα προς αποκατάσταση της προκληθείσας δυσλειτουργίας και προς καταλογισμό ευθυνών.
- Θα παρακολουθείται η εφαρμογή των κανόνων και αρχών λειτουργίας της Εταιρείας και εντοπισμός τυχόν αποκλίσεων από τα προβλεπόμενα.
- Αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των υφισταμένων διαδικασιών
- Αξιολογούνται τα συστήματα διαχείρισης κινδύνων, ελέγχου και διακυβέρνησης
- Ελέγχεται η ακρίβεια, η πληρότητα και η εγκυρότητα των πληροφοριών που αφορούν τη λειτουργία της Εταιρείας
- Ελέγχεται περιοδικά η ορθή φύλαξη των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας
- Ενημερώνεται η διοίκηση σχετικά με τις αδυναμίες και τις δυνατότητες βελτίωσης του συστήματος λειτουργίας της Εταιρείας
- Διεξάγονται οι αναγκαίες έρευνες για την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων του, οι οποίες θα έχουν περιοδικό ή έκτακτο χαρακτήρα
- Τηρείται ειδικό αρχείο εσωτερικού ελέγχου, όπου καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ερευνών του, οι περιοδικές και άλλες εκθέσεις του προς το ΔΣ, οι απαντήσεις σε ενδεχόμενα παράπονα ή καταγγελίες επενδυτών και, γενικότερα, κάθε στοιχείο που προκύπτει από την άσκηση των καθηκόντων του. Στο αρχείο εσωτερικού ελέγχου καταχωρούνται επίσης και τα ειδικά μέτρα ή οι ποινές που επιβλήθηκαν σε βάρος απασχολούμενου στην Εταιρεία προσώπου, καθώς και κάθε γενικό, προληπτικό ή κατασταλτικό, μέτρο, που λήφθηκε στο πλαίσιο εφαρμογής της διαδικασίας εσωτερικού ελέγχου

Υπάρχουν οι απαραίτητες πιστοποιήσεις από τους λειτουργούς της Εταιρείας

Άρθρο 16 - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ πρέπει να καταρτίζει πολιτικές και διαδικασίες για να καθοδηγεί τη λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος αφορά τρία κυρίως πεδία εφαρμογής:

- I. **Τους Οικονομικούς ελέγχους**, οι οποίοι αφορούν την ασφάλεια του ενεργητικού και της περιουσίας της επιχείρησης καθώς και την αξιοπιστία των οικονομικών στοιχείων.
- II. **Τους Λειτουργικούς και ή διαδικαστικούς ελέγχους**, οι οποίοι αφορούν αφενός μεν την αξιολόγηση της επάρκειας του συστήματος διαδικασιών και ελέγχου της Εταιρείας για την επίτευξη των στόχων και αφετέρου τη συμμόρφωση προς τις πολιτικές και την εφαρμογή των διαδικασιών λειτουργίας και ελέγχου της επιχείρησης.
- III. **Τους Διοικητικούς ελέγχους**, οι οποίοι αφορούν τη λήψη διοικητικών αποφάσεων, από εξουσιοδοτημένα στελέχη και την αποτελεσματικότητα των αποφάσεων αυτών σε σχέση πάντοτε με την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας.

Ο διαχωρισμός του Εσωτερικού Ελέγχου στα ανωτέρω τρία είδη δεν είναι πάντα ευχερής στην πράξη, όπου οργανωτικά μέτρα τα οποία αφορούν ένα είδος ελέγχου εξυπηρετούν συγχρόνως και τους σκοπούς ενός άλλου είδους ελέγχου.

Άρθρο 17 - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΛΑΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο σχεδιασμός της ΜΕΕ πρέπει να είναι συνεπής με το καταστατικό της και τους σκοπούς της Εταιρείας. Η διαδικασία σχεδιασμού του πλάνου ελέγχου περιλαμβάνει:

- Σκοπό και πλαίσιο εργασιών.
- Χρονοδιάγραμμα εργασιών.
- Σχεδιασμό στελέχωσης και οικονομικοί προϋπολογισμοί.
- Αναφορές δραστηριοτήτων.

Το πλάνο ελέγχου της ΜΕΕ πρέπει να βασίζεται στην εκτίμηση των κινδύνων και της έκθεσης σε αυτούς που μπορεί να επηρεάσουν την Εταιρεία. Να σημειώσουμε πως, η περίοδος που καλύπτει ένα πλάνο ελέγχου εξαρτάται από τις επικρατούσες συνθήκες και ανάγκες της εταιρείας. Το διάστημα ενός πλάνου ελέγχου είναι συνήθως ετήσιο χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν μπορεί να τροποποιηθεί κατάλληλα.

Για την ιεράρχηση της προτεραιότητας των επιμέρους έργων πρέπει να αξιολογούνται παράγοντες κινδύνων, όπως οικονομική επίδραση, ρευστότητα περιουσιακών στοιχείων, ικανότητες Διοίκησης, ποιότητα εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας, βαθμός και συχνότητα αλλαγών ή σταθερότητας, χρόνος από το τελευταίο ελεγκτικό έργο στην υπό εξέταση δραστηριότητα, πολυπλοκότητα, σχέσεις εργαζομένων και στελεχών διακυβέρνησης, κ.λπ.. Κατά τη διεξαγωγή των ελεγκτικών έργων, οι μέθοδοι και οι τεχνικές για τον έλεγχο και την επικύρωση της έκθεσης σε κινδύνους πρέπει να αντικατοπτρίζουν τη σοβαρότητα

των κινδύνων και την πιθανότητα πραγματοποίησης τους. Τα χρονοδιαγράμματα των εργασιών ελέγχου πρέπει επίσης να βασίζονται, μεταξύ άλλων παραγόντων, στην αξιολόγηση προτεραιοτήτων από άποψη κινδύνων και έκθεσης σε κινδύνους. Η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων χρειάζεται για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη χρησιμοποίηση των σχετικών πόρων με βάση τη σοβαρότητα των κινδύνων και την έκθεση σε αυτούς.

Άρθρο 18 - ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ ετησίως θα υποβάλλει για έγκριση προς την ΕΕ, περίληψη του χρονοδιαγράμματος εργασιών της λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου, το σχέδιο στελέχωσης και τον οικονομικό προϋπολογισμό.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ θα υποβάλλει όλες τις σημαντικές ενδιάμεσες αλλαγές προς έγκριση και ενημέρωση.

Τα χρονοδιαγράμματα εργασιών του πλάνου ελέγχου, το σχέδιο στελέχωσης και οι οικονομικοί προϋπολογισμοί που υποβάλλονται, θα ενημερώνουν την ΕΕ και το ΔΣ για το πλαίσιο των εργασιών του Εσωτερικού Ελέγχου και για οποιουσδήποτε περιορισμούς αυτού του πλαισίου.

Το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εργασιών του πλάνου ελέγχου, το σχέδιο στελέχωσης και ο οικονομικός προϋπολογισμός, καθώς και όλες οι σημαντικές ενδιάμεσες μεταβολές, πρέπει να περιλαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες ώστε το ΔΣ να είναι σε θέση να καθορίσει αν οι αντικειμενικοί σκοποί και τα σχέδια της ΜΕΕ συμβαδίζουν με τα αντίστοιχα της Εταιρείας.

Άρθρο 19 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΑΣΕΙ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΛΑΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Στη συνέχεια, μετά την έγκριση του πλάνου ελέγχου, οι εσωτερικοί ελεγκτές υπό την εποπτεία του Επικεφαλής της ΜΕΕ, αναπτύσσουν και καταγράφουν ένα σχέδιο/ πρόγραμμα ελέγχου για κάθε επιμέρους έργο, στο οποίο συμπεριλαμβάνουν αντικειμενικούς σκοπούς, τις διαδικασίες, το συγχρονισμό και την κατανομή των πόρων.

Ο σχεδιασμός θα πρέπει να τεκμηριώνεται. Το πλαίσιο εργασιών πρέπει να ορισθεί. Οι αντικειμενικοί σκοποί και οι διαδικασίες καθορίζουν από κοινού το πλαίσιο εργασιών των εσωτερικών ελεγκτών. Οι αντικειμενικοί σκοποί του έργου αποτελούν γενικές δηλώσεις

και καθορίζουν τις επιδιώξεις του έργου. Οι διαδικασίες του έργου είναι τα μέσα με τα οποία θα επιτευχθούν οι αντικειμενικοί σκοποί του.

Οι αντικειμενικοί σκοποί και οι διαδικασίες πρέπει να αντιμετωπίζουν τους κινδύνους που συνδέονται με την υπό επισκόπηση δραστηριότητα. Ο όρος «κίνδυνος» ερμηνεύεται ως η αβεβαιότητα σχετικά με την εμφάνιση ενός γεγονότος, το οποίο μπορεί να επηρεάσει την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών. Ο κίνδυνος μετριέται ως προς τις επιπτώσεις και την πιθανότητά του. Ο σκοπός της αξιολόγησης των κινδύνων κατά τη φάση σχεδιασμού του έργου είναι να αναγνωρίζει σημαντικές περιοχές λειτουργίας της δραστηριότητας που πρέπει να εξετασθούν.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη του την αξιολόγηση της Διοίκησης για τους κινδύνους που σχετίζονται με την υπό επισκόπηση δραστηριότητα και συγκεκριμένα:

- Την αξιοπιστία της εκτίμησης κινδύνων της Διοίκησης.
- Την παρακολούθηση και τις εκθέσεις της Διοίκησης για θέματα σχετικά με τους κινδύνους.
- Τις εκθέσεις της Διοίκησης για γεγονότα που έχουν υπερβεί τα συμφωνηθέντα όρια ανοχής κινδύνων.
- Εάν υπάρχουν κίνδυνοι που έχουν αναγνωρισθεί από τη Διοίκηση σε άλλο σημείο της Εταιρείας, σε συγγενείς δραστηριότητες ή υποστηρικτικά συστήματα τα οποία μπορεί να είναι σχετικά με την υπό επισκόπηση δραστηριότητα.
- Την αξιολόγηση της ίδιας της Διοίκησης για τα συστήματα ελέγχου που αφορούν τους κινδύνους.

Επίσης πρέπει να αποκτηθούν σχετικές πληροφορίες για τις δραστηριότητες που θα επισκοπηθούν. Η επισκόπηση των σχετικών πληροφοριών πρέπει να διενεργηθεί για να προσδιορισθούν οι επιπτώσεις στο έργο. Τα σχετικά στοιχεία μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Αντικειμενικούς σκοπούς και στόχους της Εταιρείας.
- Πολιτικές, σχέδια, διαδικασίες, νόμους, κανονισμούς, και συμβόλαια που μπορεί να έχουν σημαντική επιρροή στις λειτουργίες και στις αναφορές.
- Οργανωτικές πληροφορίες, π.χ., αριθμός και ονόματα εργαζομένων, στελέχη και υπάλληλοι «κλειδιά», περιγραφές καθηκόντων, λεπτομέρειες για πρόσφατες αλλαγές στην Εταιρεία, συμπεριλαμβανομένων και των αλλαγών σε κύρια συστήματα.
- Πληροφορίες σχετικές με τον προϋπολογισμό, τα λειτουργικά αποτελέσματα, και χρηματοοικονομικά δεδομένα της δραστηριότητας που θα επισκοπηθεί.
- Επισκόπηση αναφορών προηγούμενων έργων, συμπεριλαμβανομένων και των εργασιών εξωτερικών ελεγκτών που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη.
- Αρχεία αλληλογραφίας για να προσδιορισθούν πιθανά σημαντικά θέματα για το έργο.

- Επίσημη ή και τεχνική βιβλιογραφία σχετική με τη δραστηριότητα.

Πρέπει να διενεργηθεί προκαταρκτική έρευνα προκειμένου να υπάρξει εξοικείωση με τις δραστηριότητες, τους κινδύνους, και τα συστήματα ελέγχου, να εντοπισθούν οι περιοχές όπου πρέπει να δοθεί έμφαση, και να καταγραφούν σχόλια και προτάσεις κάθε έργου. Η έρευνα είναι μια διαδικασία συλλογής πληροφοριών, χωρίς λεπτομερή επαλήθευση, για την υπό εξέταση δραστηριότητα.

Ο κύριος σκοπός της είναι:

- Η κατανόηση της υπό επισκόπηση δραστηριότητας.
- Ο εντοπισμός σημαντικών περιοχών που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή.
- Η απόκτηση πληροφοριών που μπορεί να χρησιμεύσουν κατά την εκτέλεση του έργου.
- Ο προσδιορισμός της ανάγκης για περαιτέρω έρευνα.

Η προκαταρκτική έρευνα επιτρέπει μια εμπειριστατωμένη προσέγγιση του σχεδιασμού και της εκτέλεσης του έργου, και είναι ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την αποτελεσματική κατανομή των πόρων της ΜΕΕ εκεί που θα είναι πιο αποτελεσματικοί. Το επίκεντρο της έρευνας διαφέρει ανάλογα με τη φύση του έργου. Το πλαίσιο εργασιών και οι χρονικές απαιτήσεις της έρευνας διαφέρουν. Σημαντικοί παράγοντες είναι η εκπαίδευση και η εμπειρία του εσωτερικού ελεγκτή, η γνώση της υπό εξέταση δραστηριότητας, ο τύπος του έργου που εκτελείται, και το εάν η έρευνα είναι μέρος ενός επαναλαμβανόμενου έργου ή ενός επανελέγχου. Οι χρονικές απαιτήσεις επηρεάζονται επίσης και από το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και τη γεωγραφική διασπορά της υπό εξέταση δραστηριότητας.

Η έρευνα μπορεί να απαιτεί τη διεξαγωγή των ακόλουθων διαδικασιών:

- Συζητήσεις με τα εμπλεκόμενα στελέχη του τομέα που αφορά το έργο.
- Συνεντεύξεις με άτομα που επηρεάζονται από τη δραστηριότητα, π.χ. χρήστες των προϊόντων της δραστηριότητας.
- Επιτόπιες παρατηρήσεις.
- Επισκόπηση των μελετών και των αναφορών της Διοίκησης.
- Αναλυτικές διαδικασίες ελέγχου.
- Λειτουργικές προσομοιώσεις (walk-trough) (δοκιμές λειτουργιών από την αρχή ως το τέλος).
- Υποβολή τεκμηρίωσης για σημαντικά συστήματα ελέγχου.

Άρθρο 20 - ΈΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές πρέπει να προετοιμάσουν μια σύνοψη των συμπερασμάτων από την επισκόπηση της εκτίμησης κινδύνων της Διοίκησης, των σχετικών πληροφοριών και των ευρημάτων τυχόν έρευνας που διεξήχθη. Η σύνοψη πρέπει να προσδιορίζει:

- Σημαντικά θέματα σχετικά με το έργο και τους λόγους για τους οποίους τυχόν απαιτείται έρευνα σε μεγαλύτερο βάθος.
- Σχετικές πληροφορίες που προέρχονται από διάφορες πηγές.
- Τους αντικειμενικούς σκοπούς και τις διαδικασίες του έργου και ειδικές προσεγγίσεις όπου απαιτούνται όπως τεχνικές ελέγχου με τη βοήθεια ειδικών μηχανογραφικών συστημάτων.
- Πιθανά σημαντικά σημεία ελέγχου, ανεπάρκεια ή και υπερβολή όσον αφορά τα συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου που εφαρμόζονται από την Εταιρεία.
- Προκαταρκτικοί υπολογισμοί του χρόνου και των πόρων που απαιτούνται.
- Αναθεωρημένες ημερομηνίες για τη φάση σύνταξης της αναφοράς και την ολοκλήρωση του έργου.
- Όταν κρίνεται αναγκαίο, τους λόγους για τη διακοπή του ελεγκτικού έργου.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές έχουν την ευθύνη για το σχεδιασμό και τη διεκπεραίωση του έργου υπό την προϋπόθεση επισκόπησης και έγκρισης. Στο πρόγραμμα του έργου πρέπει:

- Να είναι καταγεγραμμένες οι διαδικασίες που εφαρμόζουν οι Εσωτερικοί Ελεγκτές για τη συλλογή, ανάλυση, ερμηνεία, και τεκμηρίωση των πληροφοριών κατά τη διάρκεια του έργου.
- Να δηλώνονται οι αντικειμενικοί σκοποί του έργου.
- Να παρουσιάζεται το πλαίσιο και οι έλεγχοι που απαιτούνται για την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών του έργου σε κάθε φάση του.
- Να προσδιορίζονται τα τεχνικά θέματα, οι αντικειμενικοί σκοποί της δραστηριότητας, οι κίνδυνοι, οι διαδικασίες, και οι συναλλαγές που πρέπει να εξετασθούν.
- Να δηλώνεται η φύση και η έκταση των ελέγχων που απαιτούνται.
- Να υπάρχει προϋπολογισμός ωρών πριν από την έναρξη των εργασιών του έργου και να γίνονται, κατόπιν έγκρισης από τον Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου, προσαρμογές, αν κρίνεται απαραίτητο, κατά τη διάρκειά του.

Το πρόγραμμα ελέγχου εκάστου έργου, όπου είναι εφικτό, πρέπει να εγκριθεί εγγράφως από τον Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου ή τον αντικαταστάτη του πριν από την έναρξη των εργασιών του έργου. Αρχικά, μπορεί να δοθεί προφορική έγκριση, αν υπάρχουν λόγοι που εμποδίζουν τη γραπτή έγκριση πριν από την έναρξη των εργασιών του έργου. Οι αναπροσαρμογές των σχεδίων εργασιών του έργου πρέπει να εγκρίνονται έγκαιρα.

Άρθρο 21 - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΓΩΝ

Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου υποχρεούται να διασφαλίζει ότι παρέχεται κατάλληλη καθοδήγηση και επισκόπηση επί των εκτελούμενων έργων. Είναι μια διαδικασία που ξεκινά με το σχεδιασμό και φθάνει μέχρι και τη διευθέτηση των όποιων παρατηρήσεων/ ευρημάτων, περιλαμβάνοντας και τη διατήρηση επαρκών τεκμηρίων πραγματοποίησης αυτής. Το εύρος της καθοδήγησης και επισκόπησης εξαρτάται από την επαγγελματική επάρκεια και εμπειρία των εσωτερικών ελεγκτών και την πολυπλοκότητα του κάθε έργου.

Η επισκόπηση εκτείνεται και στην εκπαίδευση και ανάπτυξη του προσωπικού καθώς και στην αξιολόγηση της απόδοσής του. Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου έχει τη γενική ευθύνη για την επισκόπηση, αλλά μπορεί να αναθέσει και σε μέλη της ΜΕΕ, με κατάλληλη εμπειρία, τη διενέργειά της – επισκόπηση εργασίας άλλων, λιγότερο έμπειρων, εσωτερικών ελεγκτών. Όλα τα έργα Εσωτερικού Ελέγχου, είτε διενεργούνται από την ΜΕΕ είτε για λογαριασμό της, παραμένουν ευθύνη του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 22 - ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Τα φύλλα εργασίας που αποτελούν την τεκμηρίωση του έργου πρέπει να ετοιμάζονται από τον εσωτερικό ελεγκτή και να επισκοπούνται από τη διεύθυνση της λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου. Στα φύλλα εργασίας πρέπει να καταγράφονται οι πληροφορίες που αποκτήθηκαν και οι αναλύσεις που έγιναν και πρέπει να αποτελούν τη βάση για τις παρατηρήσεις και τις εισηγήσεις που θα αναφερθούν.

Η οργάνωση, ο σχεδιασμός και το περιεχόμενο των φύλλων εργασίας του έργου εξαρτώνται από τη φύση του έργου. Στα φύλλα εργασίας του έργου πρέπει να τεκμηριώνονται οι ακόλουθες φάσεις της διαδικασίας του έργου:

- Σχεδιασμός.
- Εκτίμηση των κινδύνων.
- Εξέταση και αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.
- Διαδικασίες του έργου που ακολουθήθηκαν, πληροφορίες που αποκτήθηκαν και τα συμπεράσματα που προέκυψαν.
- Επισκόπηση.
- Κοινοποίηση.
- Επανελέγχος.

Τα φύλλα εργασίας του έργου μπορεί να είναι σε μορφή χάρτινων εγγράφων, ταινιών, δίσκων, δισκετών, φιλμ ή άλλων μέσων. Εάν οι προκαταρκτικές καταστάσεις του έργου

είναι σε μορφή άλλη εκτός από αυτή του χαρτιού, πρέπει να ληφθεί πρόνοια για τη δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας.

Εάν οι εσωτερικού ελεγκτές υποβάλλουν αναφορές για χρηματοοικονομικές πληροφορίες, στα φύλλα εργασίας πρέπει να τεκμηριώνεται αν τα λογιστικά αρχεία συμφωνούν ή εναρμονίζονται με αυτές τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες.

Τα παρακάτω αποτελούν τυπικές τεχνικές προετοιμασίας των φύλλων εργασίας του έργου:

- Κάθε φύλλο εργασίας πρέπει να αναφέρει το έργο και να περιγράφει το περιεχόμενο ή το σκοπό για τον οποίο συντάχθηκε.
- Κάθε φύλλο εργασίας πρέπει να υπογράφεται (ή να σημειώνονται τα αρχικά) και η ημερομηνία να σημειώνεται από τον εσωτερικό ελεγκτή που διεξάγει τις εργασίες.
- Κάθε φύλλο εργασίας πρέπει να έχει έναν αριθμό ευρετηρίου ή πρωτοκόλλου.
- Τα σύμβολα επικύρωσης του ελέγχου (tick marks) πρέπει να επεξηγούνται με σαφήνεια.
- Οι πηγές των δεδομένων πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια.
-

Άρθρο 23 - ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Κατά καιρούς, ο «πελάτης» του έργου ή τρίτα πρόσωπα, μπορεί να ζητήσουν από τον εσωτερικό ελεγκτή να εξηγήσει γιατί ένα έγγραφο που έχει ζητηθεί είναι σχετικό με το έργο. Η αποκάλυψη ή μη, κατά τη διάρκεια του έργου, των λόγων για τους οποίους ζητούνται τα έγγραφα από τον εσωτερικό έλεγχο, θα πρέπει να αποφασίζεται ανάλογα με τις περιστάσεις και πρόκειται για μια απόφαση την οποία θα πρέπει να πάρει ο Επικεφαλής ελέγχου εν όψη των εκάστοτε συγκεκριμένων περιστάσεων.

Άρθρο 24 - ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ & ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ πρέπει να ελέγχει την πρόσβαση στα αρχεία του έργου, καθώς επίσης και να αποκτά την έγκριση του ΔΣ ή και του Νομικού Συμβούλου, όπως αρμόζει, προτού επιτρέψει σε τρίτα μέρη εκτός της Εταιρείας την πρόσβαση σε αυτά τα αρχεία.

Για σκοπούς περαιτέρω περιορισμού της δυνατότητας πρόσβασης στο **Καταστατικό**, στις **περιγραφές θέσεων εργασίας** και στις **εσωτερικές πολιτικές για τη λειτουργία της ΜΕΕ**, απαιτείται έγκριση και **πρακτικά ΔΣ**.

Όταν αποφασίζεται γνωστοποίηση σε τρίτους είναι σημαντική η προσεκτική προετοιμασία των αρχείων του έργου. Πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω βήματα:

- Γνωστοποίηση μόνον των συγκεκριμένων εγγράφων που ζητήθηκαν. Τα αρχεία του έργου με απόψεις και εισηγήσεις των εσωτερικών ελεγκτών συνήθως δεν αποδεσμεύονται. Έγγραφα που αποκαλύπτουν το σκεπτικό ή τη στρατηγική των δικηγόρων συνήθως είναι απόρρητα και δεν αποτελούν αντικείμενο υποχρεωτικής γνωστοποίησης.
- Αποδέσμευση μόνο αντιγράφων, διατήρηση των πρωτοτύπων, ειδικά αν τα έγγραφα είναι χειρόγραφα. Εάν το δικαστήριο ζητήσει τα πρωτότυπα, τότε η λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να κρατήσει αντίγραφα.
- Χαρακτηρισμός κάθε εγγράφου ως «εμπιστευτικό» και αναγραφή σημείωσης σε κάθε έγγραφο ότι απαγορεύεται, άνευ γραπτής έγκρισης η περαιτέρω διανομή του.

Τα φύλλα εργασίας του έργου αποτελούν περιουσία της Εταιρείας. Οι φάκελοι με το υποστηρικτικό υλικό και τα φύλλα εργασίας (έντυπα ή ψηφιακά) κάθε έργου, πρέπει γενικά να παραμένουν υπό τον έλεγχο της ΜΕΕ και πρέπει να είναι προσβάσιμοι μόνο από εξουσιοδοτημένο προσωπικό. Ο χρόνος διατήρησής τους, καλό είναι βάσει καλών πρακτικών, να μην υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη.

Το ΔΣ και η ΕΕ, μπορούν να ζητούν πρόσβαση στα φύλλα εργασίας του έργου. Τέτοια πρόσβαση μπορεί να είναι αναγκαία για να υποστηριχθούν ή να εξηγηθούν οι παρατηρήσεις ή οι εισηγήσεις του έργου ή να χρησιμοποιηθεί η τεκμηρίωση του έργου για άλλους επιχειρηματικούς σκοπούς. Τα αιτήματα αυτά για πρόσβαση πρέπει να υπόκεινται στην έγκριση του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου.

Είναι κοινή πρακτική για τους εσωτερικούς και τους εξωτερικούς ελεγκτές να παρέχουν πρόσβαση ο ένας στα φύλλα εργασίας του άλλου. Η πρόσβαση στα φύλλα εργασίας από τους εξωτερικούς ελεγκτές υπόκειται στην έγκριση του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου παράγοντες εκτός Εταιρείας, εκτός από τους εξωτερικούς ελεγκτές, ζητούν πρόσβαση στα φύλλα εργασίας του ελέγχου και τις αναφορές. Πριν από την αποδέσμευση της αντίστοιχης τεκμηρίωσης, ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να αποκτά, όπως αρμόζει κάθε φορά, την έγκριση ΔΣ ή και του Νομικού Συμβούλου.

Άρθρο 25 - ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Μετά το τέλος του έργου, πρέπει να εκδίδεται μια υπογεγραμμένη αναφορά. Περιληπτικές αναφορές που τονίζουν τα αποτελέσματα του έργου ενδέχεται να είναι κατάλληλες για

επίπεδα της Διοίκησης ανώτερα (ΔΣ, ΕΕ) από τις αναφορές που απευθύνονται στις διευθύνσεις στις οποίες ανήκει η υπό εξέταση δραστηριότητα. Μπορούν να εκδίδονται ξεχωριστά ή σε συνδυασμό με την τελική αναφορά. Ο όρος υπογεγραμμένη σημαίνει ότι το όνομα του εξουσιοδοτημένου εσωτερικού ελεγκτή θα πρέπει χειρόγραφα να υπογράφεται μέσα στην αναφορά. Εναλλακτικά, η υπογραφή μπορεί να παρουσιάζεται σε μια συνοδευτική επιστολή. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές που είναι εξουσιοδοτημένοι να υπογράψουν την αναφορά, θα πρέπει να ορίζονται από τον Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου. Εάν οι αναφορές των έργων διανέμονται με ηλεκτρονικά μέσα, θα πρέπει να τηρείται σε αρχείο από το τμήμα του Εσωτερικού Ελέγχου μια υπογεγραμμένη έκδοση της αναφοράς. Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να συζητούν τα συμπεράσματα και τις εισηγήσεις με τα κατάλληλα επίπεδα διευθύνσεων και Διοίκησης πριν εκδώσουν τις τελικές κοινοποιήσεις του έργου.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ ή ο αντιπρόσωπός του θα πρέπει να επισκοπήσει και να εγκρίνει την τελική κοινοποίηση του έργου πριν την έκδοση της και πρέπει να αποφασίσει σε ποιους θα κοινοποιηθεί η αναφορά. Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ ή αντιπρόσωπός του πρέπει να εγκρίνει και μπορεί να υπογράψει όλες τις τελικές αναφορές. Εάν συγκεκριμένες περιστάσεις το επιβάλουν, θα πρέπει να εξεταστεί η πιθανότητα η αναφορά να υπογράφεται από τον υπεύθυνο ελεγκτή, τον επιβλέποντα (προϊστάμενο) ή τον Επικεφαλής ελεγκτή (διευθυντή) ως αντιπρόσωπου του Επικεφαλής της ΜΕΕ.

Οι τελικές κοινοποιήσεις του έργου πρέπει να προωθούνται σε εκείνα τα μέλη της Εταιρείας που μπορούν να διασφαλίσουν ότι θα δοθεί η πρέπουσα μέριμνα στα αποτελέσματα του έργου. Αυτό σημαίνει πως η αναφορά θα δοθεί σε αυτούς που είναι σε θέση να αναλάβουν διορθωτικές ενέργειες ή να διασφαλίσουν ότι τέτοιες ενέργειες θα υλοποιηθούν. Η τελική κοινοποίηση του έργου θα πρέπει να προωθηθεί στη διεύθυνση της υπό επισκόπηση δραστηριότητας. Πιο υψηλόβαθμα μέλη της Εταιρείας μπορεί να λάβουν μόνο μια περιληπτική κοινοποίηση. Οι κοινοποιήσεις μπορούν να προωθηθούν και σε άλλα ενδιαφέροντα μέρη, όπως οι εξωτερικοί ελεγκτές και το ΔΣ.

Η Έκθεση και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτήν είναι εμπιστευτικά και η χρήση τους αφορά αποκλειστικά την ενημέρωση της Διοίκησης. Ως εκ τούτου, δεν επιτρέπεται η με οποιοδήποτε μέσο αναπαραγωγή και διακίνηση ολόκληρης της Έκθεσης ή μέρους αυτής χωρίς την προηγούμενη γραπτή συναίνεση της ΜΕΕ, εκτός των κοινοποιήσεων που προβλέπονται με βάση τις εταιρικές διαδικασίες και υποχρεώσεις ιεραρχικής αναφοράς.

Οι αναφορές ενδείκνυται να έχουν τις κάτωθι πληροφορίες με μια μορφή ως εξής:

1. Αντικειμενικός σκοπός.
2. Πλαίσιο εργασιών.
3. Παρατηρήσεις - συμπεράσματα – γνώμες.

Οι παρατηρήσεις, συμπεράσματα και γνώμες βασίζονται στα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- Κριτήρια
 - Κατάσταση
 - Αίτιο
 - Επιπτώσεις
4. Εισηγήσεις βάσει των παρατηρήσεων και συμπερασμάτων για πιθανές βελτιώσεις.
 5. Επιτεύγματα του πελάτη του έργου όσον αφορά βελτιώσεις σε σχέση με προηγούμενο ελεγκτικό έργο, στην από επισκόπηση περιοχή.
 6. Απόψεις του πελάτη του έργου σε σχέση με τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα του ελέγχου συστήνεται να περιλαμβάνεται.

Για την αναφορά πληροφοριών εκτός Εταιρείας ενδέχεται να είναι εφικτό να αναθεωρηθεί μια υπάρχουσα αναφορά ή πληροφορία για να καταστεί κατάλληλη για διάθεση εκτός της Εταιρείας. Σε άλλες καταστάσεις ενδέχεται να είναι εφικτό να δημιουργηθεί μια νέα αναφορά με βάση εργασίες που διεξήχθησαν στο παρελθόν. Πρέπει να εφαρμόζεται η δέουσα επαγγελματική επιμέλεια κατά την αναθεώρηση, προσαρμογή ή δημιουργία της νέας αναφοράς με βάση εργασίες που διεξήχθησαν στο παρελθόν και πάντοτε σύμφωνα με τα σχετικά Διεθνή Πρότυπα.

Άρθρο 26 - ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ (FOLLOW-UP)

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ καθιερώνει διαδικασίες που περιλαμβάνουν:

- Χρονικό πλαίσιο μέσα στα οποία αναμένεται η αντίδραση ή ο σχολιασμός της Διοίκησης στις παρατηρήσεις και εισηγήσεις του έργου.
- Αξιολόγηση της αντίδρασης ή του σχολιασμού της Διοίκησης.
- Επαλήθευση τυχόν διορθωτικών μέτρων ή ενεργειών (εάν απαιτείται).
- Έργο επανελέγχου (εάν απαιτείται).
- Διαδικασία γνωστοποιήσεων η οποία κλιμακώνει μη ικανοποιητικές αντιδράσεις ή ενέργειες, συμπεριλαμβανομένης και της ανάληψης κινδύνων, στα κατάλληλα επίπεδα της Διοίκησης.

Ορισμένες από τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις που έχουν αναφερθεί ενδέχεται να είναι τόσο σημαντικές που να απαιτούν άμεσες ενέργειες από τη Διοίκηση. Αυτές οι καταστάσεις πρέπει να παρακολουθούνται από την ΜΕΕ καθ' όλη τη διάρκεια των διορθωτικών μέτρων λόγω της σημαντικής επίδρασης που ενδεχομένως έχουν στην Εταιρεία.

Άρθρο 27 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΑΝΕΛΕΓΧΟΥ

Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να βεβαιώνονται ότι η διορθωτική ενέργεια υλοποιήθηκε και επιτυγχάνει τα επιθυμητά αποτελέσματα ή ότι η ανώτερη Διοίκηση ή το ΔΣ έχουν αναλάβει τον κίνδυνο της μη ανάληψης διορθωτικής δράσης για παρατηρήσεις που έχουν αναφερθεί.

Η διαδικασία επανελέγχου από τους εσωτερικούς ελεγκτές ορίζεται ως η διαδικασία με την οποία καθορίζουν την επάρκεια, αποτελεσματικότητα και έγκαιρη υλοποίηση των ενεργειών που έχουν πραγματοποιηθεί από τη Διοίκηση για παρατηρήσεις και εισηγήσεις που έχουν αναφερθεί, συμπεριλαμβανομένων αυτών που έγιναν από τους εξωτερικούς ελεγκτές και άλλους.

Η φύση, ο χρόνος και η έκταση του επανελέγχου πρέπει να καθορίζονται από τον Επικεφαλής της ΜΕΕ ο οποίος έχει και την ευθύνη του προγραμματισμού των διαδικασιών και χρονοδιαγράμματος επανελέγχου ως μέρος της ανάπτυξης των προγραμμάτων εργασιών του έργου. Ο προγραμματισμός αυτός βασίζεται στον σχετικό κίνδυνο και την έκθεση σε κίνδυνο, καθώς και στο βαθμό δυσκολίας και σημαντικότητας του χρόνου της υλοποίησης της διορθωτικής ενέργειας.

Άρθρο 28 - ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Η ευθύνη της εποπτείας των εργασιών των εξωτερικών ελεγκτών, συμπεριλαμβανομένου και του συντονισμού τους με την ΜΕΕ, αποτελεί ευθύνη της ΕΕ, η οποία έχει αρwό τον Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου προκειμένου να επιτύχει τον αποτελεσματικό συντονισμό των ελεγκτικών εργασιών.

Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου μπορεί να συμφωνήσει να πραγματοποιεί εργασίες για τους εξωτερικούς ελεγκτές σε σχέση με τον ετήσιο έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων. Οι εργασίες που πραγματοποιούνται από τους εσωτερικούς ελεγκτές για την ενίσχυση των εξωτερικών ελεγκτών στην εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων τους, υπόκειται σε όλες τις σχετικές προβλέψεις των Προτύπων Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ οφείλει να πραγματοποιεί τακτικές αξιολογήσεις του συντονισμού ανάμεσα στους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές. Αυτές οι αξιολογήσεις πρέπει να περιλαμβάνουν και αξιολογήσεις της συνολικής αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των λειτουργιών του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένου του

συνολικού ελεγκτικού κόστους . Τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης θα κοινοποιούνται στη Γενική Συνέλευση και στο ΔΣ.

Κατά την άσκηση του εποπτικού του ρόλου, το ΔΣ μπορεί να ζητήσει από τον Επικεφαλής της ΜΕΕ να αξιολογήσει την απόδοση των εξωτερικών ελεγκτών. Αυτές οι αξιολογήσεις πρέπει να γίνονται στα πλαίσια του ρόλου του Επικεφαλής της ΜΕΕ ως συντονιστή των ελεγκτικών δραστηριοτήτων του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου και μπορεί να εκτείνεται σε άλλα θέματα απόδοσης μόνο εφόσον έχει τεθεί συγκεκριμένο αίτημα από το ΔΣ ή την ΕΕ.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ υποχρεούται να κοινοποιεί καταλλήλως στο ΔΣ και την ΕΕ αποτελέσματα της αξιολόγησης του συντονισμού μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών σε συνδυασμό με οποιοδήποτε σχόλιο σε σχέση με την απόδοση των εξωτερικών ελεγκτών.

Τα επαγγελματικά πρότυπα των εξωτερικών ελεγκτών μπορεί να επιβάλλουν τη γνωστοποίηση συγκεκριμένων ζητημάτων προς το ΔΣ. Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ πρέπει να επικοινωνεί με τους εξωτερικούς ελεγκτές για αυτά τα θέματα έτσι ώστε να κατανοεί τα ζητήματα αυτά. Αυτά τα θέματα μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Ζητήματα που ενδεχομένως να επηρεάζουν την ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών.
- Σημαντικές αδυναμίες των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου.
- Σφάλματα και παρατυπίες.
- Παράνομες πράξεις.
- Κρίσεις της Διοίκησης και λογιστικές εκτιμήσεις.
- Σημαντικές ελεγκτικές προσαρμογές.
- Διαφωνίες με τη Διοίκηση.
- Δυσκολίες που προέκυψαν κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου.

Ο συντονισμός των ελεγκτικών ενεργειών περιλαμβάνει περιοδικές συναντήσεις για τη συζήτηση θεμάτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος όπως:

- Ελεγκτική κάλυψη.
- Πρόσβαση στα προγράμματα ελέγχων και στα φύλλα εργασίας του άλλου μέρους.
- Ανταλλαγή αναφορών ελέγχου και επιστολών προς τη Διοίκηση.
- Κοινή κατανόηση των ελεγκτικών τεχνικών, μεθόδων και ορολογίας.

Άρθρο 29 - ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η ΜΕΕ θα καταθέτει τριμηνιαίες τουλάχιστον αναφορές δραστηριότητας προς την ΕΕ. Οι αναφορές δραστηριότητας θα επισημαίνουν τις σημαντικές παρατηρήσεις και εισηγήσεις των έργων και θα ενημερώνουν την ανώτερη Διοίκηση και το ΔΣ για κάθε σημαντική

απόκλιση από τα εγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα εργασιών των έργων, τα σχέδια στελέχωσης, τους οικονομικούς προϋπολογισμούς καθώς και για τους λόγους της απόκλισης.

Οι σημαντικές παρατηρήσεις του έργου είναι εκείνες οι καταστάσεις οι οποίες, κατά την κρίση του Επικεφαλής της ΜΕΕ, θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την Εταιρεία. Οι σημαντικές παρατηρήσεις του έργου μπορεί να περιλαμβάνουν παρατυπίες στη διεξαγωγή των εργασιών, παράνομες πράξεις, σφάλματα, έλλειψη αποδοτικότητας, ζημία, συγκρούσεις συμφερόντων, αναποτελεσματικότητα, και αδυναμίες του συστήματος ελέγχου. Μετά από επισκόπηση αυτών των συνθηκών με την ανώτερη Διοίκηση, ο Επικεφαλής της ΜΕΕ απαιτείται να κοινοποιεί τις σημαντικές παρατηρήσεις και εισηγήσεις για το έργο στο ΔΣ, ανεξάρτητα από το αν έχουν επιλυθεί ικανοποιητικά ή όχι.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ πρέπει να εξετάζει αν είναι σκόπιμο να ενημερώνεται το ΔΣ για σημαντικές, προαναφερθείσες παρατηρήσεις και εισηγήσεις, για τις περιπτώσεις όπου η ανώτερη Διοίκηση και το ΔΣ αναλαμβάνουν τον κίνδυνο να μη διορθώσουν την αναφερθείσα κατάσταση. Αυτό μπορεί να είναι αναγκαίο όταν έχουν συμβεί οργανωτικές μεταβολές, μεταβολές στο ΔΣ, στην ανώτερη Διοίκηση ή άλλες μεταβολές.

Άρθρο 30 - ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΕ ΟΜΙΛΟΥ

Περιλαμβάνουν συμβουλευτικές και σχετικές με την εξυπηρέτηση της Εταιρείας δραστηριότητες, των οποίων η φύση και το πλαίσιο συμφωνούνται με το ΔΣ και οι οποίες σκοπό έχουν να προσθέσουν αξία και να βελτιώσουν τις διαδικασίες διακυβέρνησης (governance), διαχείρισης κινδύνων (risk management) και δικλίδων ασφαλείας (controls) της Εταιρείας, χωρίς ωστόσο οι Εσωτερικοί Ελεγκτές να αναλαμβάνουν διοικητικές ευθύνες και αρμοδιότητες. Τέτοια παραδείγματα δύναται, ενδεικτικά, να είναι οι οικονομικοδιοικητικές συμβουλές, ο συντονισμός εργασιών και η εκπαίδευση.

Με τις υπηρεσίες διαβεβαίωσης (ελεγκτικό έργο), οι ελεγκτές βοηθούν στη διασφάλιση ότι η Διοίκηση είναι υπόλογη σχετικά με την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών της Εταιρείας και τη συμμόρφωση με τις εσωτερικές και εξωτερικές απαιτήσεις που αφορούν τον τρόπο διεξαγωγής των λειτουργιών και των δραστηριοτήτων της. Παρόλο που αυτές οι υπηρεσίες μπορεί να περιλαμβάνουν τη διάσταση της «διαβεβαίωσης» με τη συμπερίληψη εισηγήσεων για βελτιώσεις, ο ελεγκτής δε φέρει την ευθύνη για τη διενέργεια ή έγκριση των βελτιώσεων. Εάν ένας ελεγκτής αναλάβει την ευθύνη υλοποίησης ή έγκρισης των βελτιώσεων λειτουργίας, ανεξάρτητα αν έχει γίνει αντίστοιχη εισήγηση κατά τη διάρκεια ενός έργου ελέγχου (υπηρεσία διαβεβαίωσης) ή στα πλαίσια

ξεχωριστής μη ελεγκτικής υπηρεσίας (συμβουλευτική υπηρεσία), ο ελεγκτής πιθανότατα διακινδυνεύει την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα, αξίες που αποτελούν ουσιαστικές παραμέτρους του ρόλου του ελεγκτή.

Όταν οι εσωτερικοί ελεγκτές βοηθούν την Εταιρεία με την παροχή μη ελεγκτικών (συμβουλευτικών) υπηρεσιών, υποχρεούνται να διατηρήσουν τις λειτουργίες αυτές εντός των ορίων που καθορίζουν τα βασικά στοιχεία της ελεγκτικής λειτουργίας, όπου οι ελεγκτές απαιτείται να είναι ανεξάρτητοι, να αποφεύγουν σχέσεις και καταστάσεις που αναγκάζουν την αντικειμενικότητα του ελεγκτή σε συμβιβασμό, ρητά να μην ελέγχουν τις δικές τους εργασίες και να μη διεξάγουν διοικητικές λειτουργίες ή να παίρνουν διοικητικές αποφάσεις.

Δεν επιτρέπεται η ΜΕΕ να αναλάβει τη διεξαγωγή συμβουλευτικών (μη ελεγκτικών) υπηρεσιών για τις οποίες δε διαθέτει την απαραίτητη κατάρτιση ή δημιουργούν συνθήκες σύγκρουσης συμφερόντων ή τοποθετούν τους ελεγκτές σε ρόλο υπερασπιστή της Εταιρείας.

Άρθρο 31 - ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΟ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου μπορεί να έχει καθιερωθεί ή/ και επιβληθεί από το κράτος, τους εποπτικούς φορείς ή να περιλαμβάνεται σε κώδικες δεοντολογίας ή ελεγκτικά πρότυπα που απαιτούνται για ελέγχους συγκεκριμένων οργανισμών ή δικαιοδοσιών. Αποτελεί ευθύνη του Επικεφαλής της ΜΕΕ να βεβαιώσει ότι το καταστατικό της ΜΕΕ, οι πολιτικές και οι διαδικασίες της συμμορφώνονται με το ισχύον κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο.

Επίσης, ο Επικεφαλής της ΜΕΕ έχει την ευθύνη να βεβαιώσει ότι το Πρόγραμμα Διαβεβαίωσης και Βελτίωσης Ποιότητας των Ελεγκτικών Εργασιών έχει σχεδιαστεί με σκοπό τη διαχείριση ή ελαχιστοποίηση των απειλών προς την ανεξαρτησία ή την αντικειμενικότητα του ελεγκτή. Διαφορετικά, οι μη ελεγκτικές (συμβουλευτικές) αναθέσεις θα μπορούσαν να έχουν ως μακροπρόθεσμη επίπτωση το συμβιβασμό της ικανότητας της ελεγκτικής λειτουργίας να διαδραματίζει τον πρωτεύοντα ελεγκτικό (διαβεβαιωτικό) της ρόλο. Επιπρόσθετα, η δέσμευση του Εσωτερικού Ελέγχου σε μη - ελεγκτικές (συμβουλευτικές) εργασίες οι οποίες θέτουν υπό αμφισβήτηση την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας θα μπορούσε να αποθαρρύνει άλλους ελεγκτές να βασιστούν στις εργασίες του Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ, διατηρεί το δικαίωμα αναφοράς στο ΔΣ και στα μέλη της ΕΕ, όταν η φύση και η ουσιαστικότητα των αποτελεσμάτων των συμβουλευτικών υπηρεσιών υποδεικνύουν σοβαρούς κινδύνους για την Εταιρεία.

Άρθρο 32 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών και στόχων της Εταιρείας. Για το σκοπό αυτό, σχεδιάζει, οργανώνει και κατευθύνει τις **ενέργειές** της κατά τρόπο που να παρέχεται **επαρκής διαβεβαίωση** ότι οι αντικειμενικοί σκοποί και στόχοι θα επιτευχθούν.

Η αξιολόγηση του κινδύνου είναι η διαδικασία αναγνώρισης, μέτρησης του κινδύνου και εκτίμησης της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων διαδικασιών διαχείρισης και αντιμετώπισής του. Ενδεικτικά αναφέρονται: ο κίνδυνος διακοπής της επιχειρηματικής δραστηριότητας, κίνδυνοι συναλλαγματικοί, φορολογικοί, νομοθετικοί, κρατικοί (sovereign risk), περιβαλλοντολογικοί, επιχειρηματικοί, λειτουργικοί, πιστωτικοί, ρευστότητας, συστημάτων πληροφορικής, απάτης, τεχνολογικοί, φυσικοί, γεωπολιτικοί, υγείας και ασφάλειας κ.α.

Έναντι όλων των κινδύνων, η Εταιρεία οφείλει να ετοιμάσει σχέδιο ενεργειών για τον έλεγχο και αποτροπή των δυσάρεστων συνεπειών από την εμφάνισή τους. Σε μια διαδικασία εντοπισμού και διαχείρισης κινδύνων από την Εταιρεία πρέπει:

- Να **αναγνωρισθούν οι κίνδυνοι** που απορρέουν από επιχειρησιακές και στρατηγικές δραστηριότητες.
- Να **αξιολογηθούν και να ιεραρχηθούν** σύμφωνα με τη σοβαρότητα και τις επιπτώσεις τους ως προς την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών και στόχων.
- Η **Διοίκηση και το ΔΣ να έχουν προσδιορίσει το επίπεδο των κινδύνων που είναι αποδεκτό** από την Εταιρεία, συμπεριλαμβανομένης της αποδοχής κινδύνων που έχουν σχεδιαστεί για την πραγματοποίηση των στρατηγικών σχεδίων της.
- Να έχουν **σχεδιαστεί και υλοποιηθεί δραστηριότητες μετριασμού των κινδύνων** για να επιτευχθεί μείωση ή διαχείριση με άλλο τρόπο των κινδύνων σε επίπεδα που έχουν προσδιοριστεί ως αποδεκτά από τη Διοίκηση και το ΔΣ.
- Να διεξάγονται **σταθερές λειτουργίες παρακολούθησης για να επαναξιολογούνται περιοδικά οι κίνδυνοι** και η αποτελεσματικότητα των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου στη διαχείριση των κινδύνων.
- Το **ΔΣ και η Διοίκηση να λαμβάνουν περιοδικές αναφορές των αποτελεσμάτων των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων**. Οι διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης της Εταιρείας πρέπει να παρέχουν περιοδική κοινοποίηση στους έχοντες έννομο συμφέρον για τους κινδύνους, τις στρατηγικές αντιμετώπισης κινδύνων και τα συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου.

Η ΜΕΕ κρίνει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων αξιολογώντας εάν:

- Οι αντικειμενικοί σκοποί της Εταιρείας υποστηρίζουν και ευθυγραμμίζονται με την αποστολή του.
- Οι σημαντικοί κίνδυνοι εντοπίζονται και αξιολογούνται.
- Τα μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων αξιολογούνται αν είναι τα κατάλληλα, ανάλογα με τα αποδεκτά όρια ανάληψης κινδύνου από την Εταιρεία.
- Οι πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους συλλέγονται και κοινοποιούνται εγκαίρως στην Εταιρεία, δίνοντας τη δυνατότητα στο ανθρώπινο δυναμικό, τη Διοίκηση και το ΔΣ να αναλάβουν τις ευθύνες τους.

Η ΜΕΕ συγκεντρώνει πληροφορίες για να υποστηρίξει την αξιολόγηση αυτή κατά την εκτέλεση διαφόρων έργων. Η συνολική εξέταση αυτών των πληροφοριών επιτρέπει την κατανόηση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας και της αποτελεσματικότητάς τους.

Οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων παρακολουθούνται μέσα από τις τρέχουσες δραστηριότητες της Διοίκησης, από ξεχωριστές αξιολογήσεις ή σε συνδυασμό και των δύο.

Η ΜΕΕ πρέπει να εκτιμά την έκθεση σε κινδύνους σχετικά με τα συστήματα διακυβέρνησης, τις λειτουργίες και τα πληροφοριακά συστήματα της Εταιρείας, όσον αφορά:

- Την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών της Εταιρείας.
- Την αξιοπιστία και ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής και λειτουργικής πληροφόρησης.
- Την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των λειτουργιών και των προγραμμάτων.
- Την διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων.
- Την συμμόρφωση με νόμους, κανονισμούς, διαδικασίες και συμβάσεις.

Η ΜΕΕ πρέπει να εκτιμά την πιθανότητα ύπαρξης απάτης και τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία διαχειρίζεται τον κίνδυνο απάτης. Κατά τη διάρκεια των συμβουλευτικών έργων, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές πρέπει να εντοπίζουν τον κίνδυνο που συνδέεται με τους αντικειμενικούς σκοπούς του έργου και να επαγρυπνούν για την ύπαρξη άλλων σημαντικών κινδύνων.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές πρέπει να ενσωματώνουν τις γνώσεις σχετικά με κινδύνους που αποκτούν από συμβουλευτικά έργα, στην εκτίμηση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου της Εταιρείας. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές δεν πρέπει να αναλαμβάνουν διοικητική ευθύνη μέσω της διαχείρισης κινδύνων αλλά να υποστηρίζουν τη Διοίκηση προκειμένου να βελτιώνει τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων.

Άρθρο 33 - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Ο Επικεφαλής της ΜΕΕ θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι η λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου διαθέτει ή έχει πρόσβαση σε ανεξάρτητους και ικανούς ελεγκτικούς πόρους για τη διενέργεια μιας επισκόπησης των συστημάτων εφαρμογών (μηχανογραφικών συστημάτων) και την αξιολόγηση της έκθεσης σε σχετικούς κινδύνους.

Σημαντικό μέρος του σχεδιασμού του ελέγχου είναι η επαρκής κατανόηση του περιβάλλοντος συστημάτων πληροφοριών της Εταιρείας έτσι ώστε ο ελεγκτής να μπορεί να προσδιορίσει το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των συστημάτων και το μέγεθος εξάρτησης της Εταιρείας από τα συστήματα πληροφοριών, και πρωταρχικός αντικειμενικός σκοπός του σχεδιασμού είναι η αναγνώριση των σχετικών κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία.

Οι αντικειμενικοί σκοποί και το πλαίσιο της Επισκόπησης Συστημάτων Εφαρμογών συνήθως αποτελούν μέρος του σχεδίου του έργου. Οι αντικειμενικοί σκοποί θα πρέπει να διέπονται από τα κριτήρια της Αποτελεσματικότητας, της Αποδοτικότητας, της Εμπιστευτικότητας, της Ακεραιότητας, της Διαθεσιμότητας, της Συμμόρφωσης και της Αξιοπιστίας της Πληροφόρησης.

Οι επισκοπήσεις των συστημάτων εφαρμογών μπορούν να διεξαχθούν όταν ένα πακέτο συστημάτων εφαρμογών αξιολογείται για αγορά, πριν το σύστημα εφαρμογών να ενεργοποιηθεί (προ-υλοποίηση) ή και αφού το σύστημα εφαρμογών ενεργοποιηθεί (μετά-υλοποίηση).

Η κάλυψη της επισκόπησης ενός συστήματος εφαρμογών, η οποία πραγματοποιείται πριν την υλοποίηση, περιλαμβάνει την αρχιτεκτονική της ασφάλειας σε επίπεδο εφαρμογών, σχέδια για την υλοποίηση της ασφάλειας, την επάρκεια της τεκμηρίωσης του συστήματος και των χρηστών και την επάρκεια των πραγματικών ή των σχεδιασμένων δοκιμών αποδοχής χρηστών.

Η κάλυψη της επισκόπησης ενός συστήματος εφαρμογών, η οποία πραγματοποιείται μετά την υλοποίηση, περιλαμβάνει την ασφάλεια σε επίπεδο εφαρμογών μετά την υλοποίηση και μπορεί να καλύπτει τη μετατροπή συστημάτων, εάν προέκυψε μεταφορά δεδομένων και πληροφοριών κεντρικού αρχείου από το παλιό στο νέο σύστημα.

Όταν ο ελεγκτής έχει προηγουμένως αναμιχθεί στην ανάπτυξη, αγορά, υλοποίηση ή διατήρηση ενός συστήματος εφαρμογών και του έχει ανατεθεί ένα ελεγκτικό έργο, η

ανεξαρτησία του ελεγκτή μπορεί να παρεμποδιστεί. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται όσα αναφέρονται στη σχετική παράγραφο.

Άρθρο 34 - ΥΠΟΒΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

Η ΜΕΕ οφείλει να επιβεβαιώσει ότι η Εταιρεία διαθέτει τεκμηριωμένες διαδικασίες για την υποβολή των περιοδικών και ετησίων Χρηματοοικονομικών Εκθέσεων, καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις και απαιτήσεις αναφορών στις Εποπτικές Αρχές. Η επισκόπηση των σχετικών πολιτικών και διαδικασιών από Νομικούς Συμβούλους, Εξωτερικούς Ελεγκτές ή/ και λοιπούς εξωτερικούς συμβούλους μπορεί να προσφέρει πρόσθετη διαβεβαίωση ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια τις ισχύουσες απαιτήσεις. Η ΜΕΕ οφείλει να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση προς τη Διοίκηση ότι τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου που υποστηρίζουν τη διαδικασία ανάπτυξης των Χρηματοοικονομικών Εκθέσεων έχουν σχεδιαστεί κατάλληλα και εφαρμόζονται αποτελεσματικά. Τα Συστήματα Ελέγχου θα πρέπει να είναι επαρκή ώστε να εξασφαλίζουν την πρόληψη και τον εντοπισμό σημαντικών λαθών, παρατυπιών, λανθασμένων παραδοχών και υπολογισμών που θα είχαν ως αποτέλεσμα ανακριβή στοιχεία στις Χρηματοοικονομικές Εκθέσεις, τις σχετικές σημειώσεις και λοιπές γνωστοποιήσεις.

Η ΜΕΕ είναι δυνατόν να προτείνει βελτιώσεις για τις πολιτικές και τις διαδικασίες σύνταξης και υποβολής χρηματοοικονομικών και λοιπών αναφορών. Σε περίπτωση διαπίστωσης παραλείψεων στις υφιστάμενες διαδικασίες ή κενών στις δικλίδες ασφαλείας, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές οφείλουν να προτείνουν βελτιώσεις που θα διασφαλίζουν την αποφυγή ουσιωδών λαθών ή παραλείψεων και οι οποίες θα συμβάλλουν στην ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα και αξιοπιστία των Οικονομικών Καταστάσεων.

Άρθρο 35 - ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ο παρών Κανονισμός Λειτουργίας πρέπει να επισκοπείται περιοδικά, τουλάχιστον ανά διετία, βάσει των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων. Εμβόλιμες επισκοπήσεις δύναται να διενεργηθούν κατόπιν ανεξάρτητων εξωτερικών αξιολογήσεων της ΜΕΕ αλλά και για την ενσωμάτωση τυχόν σημαντικών αλλαγών του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου εφαρμογής του Εσωτερικού Ελέγχου.

Τα στελέχη της ΜΕΕ παρακολουθούν τακτικά τις ιστοσελίδες του Διεθνούς και του Ελληνικού Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών, με σκοπό την έγκαιρη ενημέρωση για τις

εξελίξεις στον κλάδο και ιδιαίτερα στα Πρότυπα, στον Κώδικα Ηθικής και στους Οδηγούς Εφαρμογής (Implementation Guides - IGs) του ΙΙΑ.

Η ΜΕΕ εφαρμόζει τον παρόντα εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της, ο οποίος εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, έπειτα από πρόταση της Επιτροπής Ελέγχου και τίθεται σε ισχύ μετά την έγκρισή του. Η Επιτροπή Ελέγχου έχει τη δυνατότητα να επαναξιολογεί τον Κανονισμό και να προτείνει για έγκριση τις αλλαγές που κρίνει σκόπιμες. Επισκοπείται ετησίως και αναθεωρείται εφόσον κριθεί σκόπιμο και σε κάθε περίπτωση εφόσον το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο ή τα εφαρμοζόμενα πρότυπα το απαιτούν.

Άρθρο 36 - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η ΜΕΕ συμμορφώνεται με την Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΠΠΠΔ) και τις σχετικές διαδικασίες, οι οποίες καθορίζουν τον τρόπο συμπεριφοράς των εργαζομένων της Εταιρείας και των τρίτων με τους οποίους η Εταιρεία συναλλάσσεται αναφορικά με την επεξεργασία των Προσωπικών Δεδομένων.

Η ΜΕΕ αποκτά τα Προσωπικά Δεδομένα απ' ευθείας από τα υποκείμενα ή από τις ελεγχόμενες Οργανωτικές Μονάδες της Εταιρείας ή από τα ψηφιακά συστήματα που χρησιμοποιεί η Εταιρεία ή από τα φυσικά αρχεία των ελεγχόμενων Οργανωτικών Μονάδων ή, τέλος, από τρίτα μέρη, ιδίως σε περιπτώσεις καταγγελίας.

Η ΜΕΕ συλλέγει και επεξεργάζεται μόνο δεδομένα που αφορούν τα συγκεκριμένα, αρμοδίως εγκεκριμένα, ελεγκτικά ή/ και συμβουλευτικά έργα αρμοδιότητάς της καθώς και τις λειτουργικές υποχρεώσεις της που απορρέουν από τις σχετικές εταιρικές διαδικασίες (π.χ., αξιολόγηση προσωπικού). Τα δεδομένα αυτά μπορεί να αφορούν συνεργάτες (π.χ., πελάτες, προμηθευτές ή άλλα τρίτα μέρη) ή εργαζόμενους της Εταιρείας.

Τα δεδομένα που τηρεί και επεξεργάζεται η ΜΕΕ, στο πλαίσιο της εκτέλεσης των καθηκόντων της, βρίσκονται αποθηκευμένα είτε σε ψηφιακή είτε σε έντυπη μορφή στους φακέλους των εκάστοτε έργων. Τα αποθηκευμένα δεδομένα/ υποστηρικτικό υλικό ελέγχου περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα (π.χ., πρωτότυπες υπογραφές, έντυπα που δεν είναι δυνατόν να ψηφιοποιηθούν κ.λπ.) ενώ όλα τα υπόλοιπα στοιχεία και δεδομένα είτε ψηφιοποιούνται (π.χ., με σάρωση, μεταφόρτωση από τα ηλεκτρονικά συστήματα της Εταιρείας κ.λπ.) είτε ζητούνται εξ αρχής σε ηλεκτρονική μορφή. Σε καμία περίπτωση τα στελέχη της ΜΕΕ δεν κρατούν στοιχεία και δεδομένα, που δεν χρειάζονται από την εργασία τους στη ΜΕΕ, σε ατομικές ηλεκτρονικές συσκευές ή σε προσωπικούς φωριαμούς και γραφεία.

Τα στελέχη της ΜΕΕ, ακόμα και οι προσωρινοί συνεργάτες (π.χ., εξειδικευμένοι σύμβουλοι, συμβασιούχοι, φοιτητές κ.λπ.), κατά την έναρξη της συνεργασίας τους με την ΜΕΕ, υπογράφουν Δήλωση Εμπιστευτικότητας, η οποία καθορίζει τους περιορισμούς και τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων ενώ, στο πλαίσιο των ομιλικών τους καθηκόντων, συμμορφώνονται και με την αντίστοιχη ομιλική Πολιτική. Η δέσμευση εμπιστευτικότητας υπενθυμίζεται στους εργαζόμενους της ΜΕΕ ετησίως, με ευθύνη του Υπευθύνου Προστασίας Ιδιωτικότητας (ΥΠΙ) της ΜΕΕ.

Η ΜΕΕ παράγει εκθέσεις Εσωτερικού Ελέγχου τις οποίες κοινοποιεί στα ενδιαφερόμενα μέρη (τυπικά Επικεφαλής ελεγχόμενης Οργανωτικής Μονάδας/ Εταιρείας, ΕΕ, Πρόεδρος ΔΣ) ενώ τμήματα αυτών (π.χ., συγκεκριμένα ευρήματα και προτάσεις βελτίωσης) μπορεί να κοινοποιούνται και σε άλλα εμπλεκόμενα μέρη (π.χ., εργαζόμενοι της Εταιρείας οι οποίοι έχουν λειτουργικό ρόλο στην υλοποίηση των διορθωτικών ενεργειών). Όλες οι εκθέσεις Εσωτερικού Ελέγχου χαρακτηρίζονται και σημαίνονται ως εμπιστευτικές ενώ στην εισαγωγή τους περιλαμβάνεται όρος περί προστασίας της εμπιστευτικότητας. Επιπλέον, όλες οι ηλεκτρονικές ή/ και έντυπες αλληλογραφίες που περιέχουν στοιχεία ελέγχων (π.χ., εκθέσεις, ευρήματα, προτάσεις βελτίωσης, follow-up κ.λπ.) σημαίνονται ως εμπιστευτικές.

Άρθρο 37 - ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η σχέση του Επικεφαλής της ΜΕΕ με την ΕΕ πρέπει να διαμορφώνεται με κεντρικό άξονα το ρόλο του Επικεφαλής της ΜΕΕ, διασφαλίζοντας ότι η ΕΕ κατανοεί, υποστηρίζει και λαμβάνει όλη την υποστήριξη που χρειάζεται από την λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου.

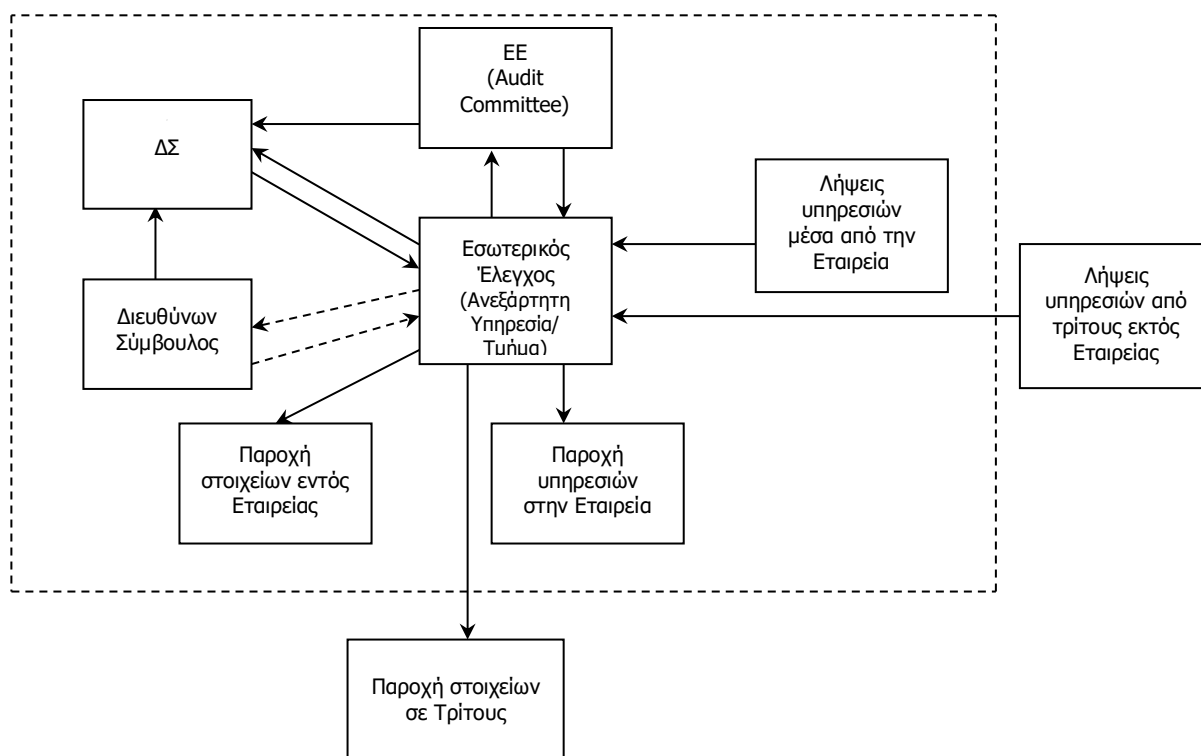
Η επιτροπή θεωρεί τον Επικεφαλής της ΜΕΕ έμπιστο σύμβουλό της και ως εκ τούτου, η υψηλού επιπέδου απρόσκοπτη επικοινωνία είναι καθοριστικός παράγοντας για το σκοπό αυτό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΣΥΝΟΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Τομείς δραστηριότητας και περιβάλλον Εσωτερικού Ελέγχου

2. Κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου

Η λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου διέπεται από τα κάτωθι:

- Διεθνές Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής του Εσωτερικού Ελέγχου (Πρότυπα: 1000 και 2000, Κώδικας Ηθικής, Οδηγίες Εφαρμογής και Συμπληρωματική Καθοδήγηση).
- Πολιτικές και Διαδικασίες της Εταιρείας.
- Κείμενη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία των εσωτερικών ελεγκτών.

- Κείμενη νομοθεσία για τη λειτουργία των επιχειρήσεων δημοσίου ενδιαφέροντος.

3. Αρχές λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου

I. Ανεξαρτησία

- Οργανωτική ανεξαρτησία της ΜΕΕ.
- Ατομική αντικειμενικότητα των εσωτερικών ελεγκτών.
- Επαγγελματική επάρκεια των εσωτερικών ελεγκτών.

II. Δέουσα επαγγελματική επιμέλεια

- Επαγγελματική επιμέλεια και ικανότητα που δεν αποκλείει το λάθος ούτε προϋποθέτει εκπληκτική απόδοση.

III. Κώδικας Ηθικής

- Τιμιότητα, αντικειμενικότητα, επιμέλεια, πίστη.
- Εμπιστοσύνη, μη συμμετοχή σε αντιδεοντολογική δραστηριότητα.
- Αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων.
- Μη λήψη αμοιβών/ δώρων από εμπλεκόμενα ή σχετιζόμενα με τα εμπλεκόμενα μέρη.
- Συνετή χρήση πληροφοριών.
- Ορθότητα γνώμης, αποφυγή απόκρυψης πληροφοριών ή παραπληροφόρησης.
- Συνεχής βελτίωση της επαγγελματικότητας και αποτελεσματικότητας υπηρεσιών.

IV. Γραμμές αναφοράς της ΜΕΕ και του Επικεφαλής της

Λειτουργικά σε:

- ΕΕ.

Διοικητικά σε:

- Διευθύνοντα Σύμβουλο.

4. Πεδίο εφαρμογής Εσωτερικού Ελέγχου

- Οικονομικοί έλεγχοι.
- Λειτουργικοί έλεγχοι.
- Διοικητικοί έλεγχοι.
- Εκτίμηση, Πρόληψη και εντοπισμός Απάτης.

5. Πλαίσιο Εργασιών

I. Κατάρτιση πλάνου ελέγχου.

- Αντικειμενικοί σκοποί.
- Αξιολόγηση εκτίμησης κινδύνων από τη Διοίκηση.
 - Της αξιοπιστίας της εκτίμησης κινδύνων από τη Διοίκηση.
 - Παρακολούθηση των εκθέσεων της Διοίκησης για θέματα σχετικά με τους κινδύνους.
 - Παρακολούθηση των εκθέσεων της Διοίκησης για γεγονότα που έχουν υπερβεί τα συμφωνηθέντα όρια ανοχής κινδύνων.
 - Αναγνώριση κινδύνων από τη Διοίκηση σε άλλους τομείς της Εταιρείας, σε συγγενείς δραστηριότητες ή υποστηρικτικά συστήματα τα οποία μπορεί να είναι σχετικά με την υπό επισκόπηση δραστηριότητα.
 - Αξιολόγηση της ίδιας της Διοίκησης για τα συστήματα ελέγχου που αφορούν τους κινδύνους.
 - Ιεράρχηση προτεραιοτήτων ελέγχου, βάσει εκτίμησης κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία.

II. Πλαίσιο εργασιών και καθορισμός ελεγκτικών έργων έτους.

III. Σχεδιασμός στελέχωσης και οικονομικός προϋπολογισμός.

IV. Διαμόρφωση αναγκών λήψης υπηρεσιών είτε εσωτερικά (μέσα από την Εταιρεία) είτε εξωτερικά (από συμβούλους ή και νέα στελέχωση).

V. Χρονοδιάγραμμα εργασιών.

VI. Έγκριση πλάνου ελέγχου από ΕΕ και ΔΣ.

VII. Σχεδιασμός επιμέρους έργων ελέγχου.

- Λήψη πληροφοριών για την Εταιρεία και την υπό επισκόπηση δραστηριότητα:

- Αντικειμενικοί σκοποί και στόχοι της Εταιρείας.
 - Πολιτικές, σχέδια, διαδικασίες, νόμοι, κανονισμοί, και συμβόλαια που μπορεί να έχουν σημαντική επιρροή στις λειτουργίες και στις αναφορές.
 - Οργανωτικές πληροφορίες, π.χ., αριθμός και ονόματα εργαζομένων, στελέχη και υπάλληλοι «κλειδιά», περιγραφές καθηκόντων, λεπτομέρειες για πρόσφατες αλλαγές στην Εταιρεία, συμπεριλαμβανομένων και των αλλαγών σε κύρια συστήματα.
 - Πληροφορίες σχετικές με τον προϋπολογισμό, τα λειτουργικά αποτελέσματα, και χρηματοοικονομικά δεδομένα της δραστηριότητας που θα επισκοπηθεί.
 - Επισκόπηση αναφορών προηγούμενων έργων, συμπεριλαμβανομένων και των εργασιών εξωτερικών ελεγκτών που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη.
 - Αρχεία αλληλογραφίας για να προσδιορισθούν πιθανά σημαντικά θέματα για το έργο.
 - Επίσημη ή και τεχνική βιβλιογραφία σχετική με τη δραστηριότητα.
 - Η κατανόηση της υπό επισκόπηση δραστηριότητας.
 - Ο εντοπισμός σημαντικών περιοχών που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή.
 - Η απόκτηση πληροφοριών που μπορεί να χρησιμεύσουν κατά την εκτέλεση του έργου.
- Προκαταρκτική έρευνα της υπό επισκόπηση δραστηριότητας
 - Συζητήσεις με τον «πελάτη» του έργου.
 - Συνεντεύξεις με άτομα που επηρεάζονται από τη δραστηριότητα, π.χ. χρήστες των προϊόντων της δραστηριότητας.
 - Επιτόπιες παρατηρήσεις.
 - Επισκόπηση των μελετών και των αναφορών της Διοίκησης.
 - Αναλυτικές διαδικασίες ελέγχου.
 - Λειτουργικές προσομοιώσεις (walk-trough).

- Υποβολή τεκμηρίωσης για σημαντικά συστήματα ελέγχου.

VIII. Εποπτεία Έργων:

- Κοινοποίηση αναφορών έργων σε:
 - ΔΣ.
 - Εκτός των μελών της Διοίκησης, σε εκείνες τις διευθύνσεις οι οποίες μπορούν να επιφέρουν διορθωτικές κινήσεις.
- Παρακολούθηση της προόδου των διορθωτικών μέτρων.
- Επανελέγχος της αποτελεσματικότητας των διορθωτικών μέτρων.

6. Λοιπές ευθύνες του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου

- I. Αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού της ΜΕΕ.
- II. Υποβοήθηση, στήριξη και, όπου είναι δυνατό, συντονισμό με την εργασία τρίτων παρόχων διαβεβαίωσης (π.χ. εξωτερικοί ελεγκτές).
- III. Συμβουλευτικές υπηρεσίες πλέον των υπηρεσιών διαβεβαίωσης στο τομέα διαχείρισης κινδύνων όσο και σε λοιπά θέματα που άπτονται των εμπειριών και γνώσεων των εσωτερικών ελεγκτών.
- IV. Πρόσβαση του Εσωτερικού Ελέγχου σε βιβλία και στοιχεία με παράλληλη τήρηση της εμπιστευτικότητας.
- V. Ελεγχόμενη πρόσβαση στα αρχεία των έργων του Εσωτερικού Ελέγχου.

7. Αξιολόγηση του ελεγκτικού έργου και των εσωτερικών ελεγκτών

- I. ΕΕ.
- II. Πρόγραμμα Διαβεβαίωσης και Βελτίωσης της Ποιότητας.
 - Επίβλεψη εργασιών ελέγχου.
 - Εσωτερικές αξιολογήσεις.
 - Εξωτερικές αξιολογήσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: IPPF

Το Διεθνές Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής του Εσωτερικού Ελέγχου (IPPF) αποτελεί το εννοιολογικό πλαίσιο που οργανώνει την επίσημη καθοδήγηση που δημοσιεύεται από το ΙΙΑ. Το πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνει όλα εκείνα τα εργαλεία στα οποία μπορεί να ανατρέξει ο εσωτερικός ελεγκτής, προκειμένου συμβουλευτεί και να διευκολυνθεί κατά τη διεκπεραίωση του έργου του.

Συγκεκριμένα, το IPPF περιλαμβάνει τον ορισμό του Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και δυο μεγάλες ομάδες υλικού καθοδήγησης. Η μία είναι υποχρεωτική (mandatory) και περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία για τη διεξαγωγή του ελέγχου και η άλλη είναι συνιστώμενη (recommended) και περιλαμβάνει εκείνα τα στοιχεία τα οποία διευκολύνουν τον ελεγκτή με επιμέρους ζητήματα, πιο πρακτικά ή/ και τεχνικά όπως είναι η εφαρμογή των επιμέρους Προτύπων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΙΙΑ

Εισαγωγή Ο σκοπός του Κώδικα Ηθικής του ΙΙΑ είναι να προάγει την κουλτούρα ηθικής στο επάγγελμα του Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος είναι μια ανεξάρτητη και αντικειμενική διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες ενός οργανισμού. Βοηθάει τον οργανισμό να επιτύχει τους αντικειμενικούς σκοπούς του, υιοθετώντας μία συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, των συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης.

Ένας Κώδικας Ηθικής είναι κατάλληλος και αναγκαίος για το επάγγελμα του Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς εδραιώνει την εμπιστοσύνη ως προς την αντικειμενικότητα διαβεβαίωσης θεμάτων εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Κώδικας Ηθικής του ΙΙΑ εκτείνεται πέρα από τον ορισμό του Εσωτερικού Ελέγχου, προκειμένου να συμπεριλάβει δύο θεμελιώδη συστατικά στοιχεία:

1. Τις Αρχές που σχετίζονται με το επάγγελμα και την πρακτική του Εσωτερικού Ελέγχου.
2. Τους Κανόνες Συμπεριφοράς που αναμένεται να ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές.

Αυτοί οι Κανόνες βοηθούν στην κατανόηση και μετατροπή των Αρχών σε πρακτική εφαρμογή και στοχεύουν στο να καθοδηγήσουν την ηθική συμπεριφορά των εσωτερικών ελεγκτών.

Η έννοια «εσωτερικοί ελεγκτές» περιλαμβάνει τα μέλη του ΙΙΑ, τους κατόχους ή τους υποψηφίους για την απόκτηση επαγγελματικών πιστοποιήσεων και όλους όσοι παρέχουν υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με τον Ορισμό του Εσωτερικού Ελέγχου.

Εφαρμογή και Ισχύς

Αυτός ο Κώδικας Ηθικής ισχύει τόσο για τα άτομα, όσο και για τα νομικά πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου.

Για τα μέλη του Ινστιτούτου και τους κατόχους ή υποψήφιους για τις επαγγελματικές πιστοποιήσεις του ΙΙΑ, οι παραβιάσεις του Κώδικα Ηθικής θα αξιολογούνται και θα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τους Εσωτερικούς Κανονισμούς και τις Διοικητικές Οδηγίες του Ινστιτούτου. Το γεγονός ότι μια συγκεκριμένη συμπεριφορά δεν αναφέρεται στους Κανόνες Συμπεριφοράς, δεν την εμποδίζει από το να καθίσταται απαράδεκτη ή επαισχυνη, και συνεπώς το μέλος, ο κάτοχος πιστοποίησης ή ο υποψήφιος μπορεί να είναι υπόλογος για πειθαρχική δίωξη.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ

Αρχές

Οι εσωτερικοί ελεγκτές αναμένεται ότι θα εφαρμόζουν και θα υπερασπίζονται τις ακόλουθες αρχές:

1. Ακεραιότητα

Η ακεραιότητα των εσωτερικών ελεγκτών εδραιώνει την εμπιστοσύνη και παρέχει έτσι τη βάση για στήριξη της κρίσης τους.

2. Αντικειμενικότητα

Οι εσωτερικοί ελεγκτές επιδεικνύουν το υψηλότερο επίπεδο επαγγελματικής αντικειμενικότητας κατά τη συγκέντρωση, αξιολόγηση και κοινοποίηση των πληροφοριών για τη δραστηριότητα ή τη διαδικασία που εξετάζεται. Οι εσωτερικοί ελεγκτές προβαίνουν σε μια ισορροπημένη εκτίμηση όλων των σχετικών περιπτώσεων και δεν επηρεάζονται αδικαιολόγητα από τα δικά τους συμφέροντα, ή τα συμφέροντα άλλων, κατά το σχηματισμό των κρίσεων.

3. Εμπιστευτικότητα

Οι εσωτερικοί ελεγκτές σέβονται την αξία και την κυριότητα της πληροφόρησης που λαμβάνουν και δεν κοινοποιούν πληροφορίες χωρίς κατάλληλη εξουσιοδότηση, εκτός εάν υπάρχει νομική ή επαγγελματική υποχρέωση για να γίνει κάτι τέτοιο.

4. Επάρκεια

Οι εσωτερικοί ελεγκτές χρησιμοποιούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις εμπειρίες που απαιτούνται για την παροχή των υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου.

Κανόνες συμπεριφοράς

1. Ακεραιότητα

Οι εσωτερικοί ελεγκτές:

- 1.1 Θα εκτελούν την εργασία τους με εντιμότητα, επιμέλεια και υπευθυνότητα.

- 1.2 Θα τηρούν τους νόμους και θα προβαίνουν στις κοινοποιήσεις που απαιτούνται από τη νομοθεσία και το επάγγελμα.
- 1.3 Δε θα εμπλέκονται συνειδητά, ως μέρη, σε οποιαδήποτε παράνομη δραστηριότητα, ούτε θα εμπλέκονται σε πράξεις ατιμωτικές για το επάγγελμα του εσωτερικού ελεγκτή ή για τον οργανισμό.
- 1.4 Θα σέβονται και θα συμβάλλουν στους νόμιμους και ηθικούς αντικειμενικούς σκοπούς του οργανισμού.

2. Αντικειμενικότητα

Οι εσωτερικοί ελεγκτές:

- 2.1 Δε θα συμμετέχουν σε οποιαδήποτε δραστηριότητα ή θα συνάπτουν σχέσεις που ενδέχεται να βλάψουν ή να θεωρείται ότι βλάπτουν την αμερόληπτη εκτίμησή τους. Συμπεριλαμβάνονται οι δραστηριότητες ή οι σχέσεις εκείνες οι οποίες ενδέχεται να συγκρούονται με τα συμφέροντα του οργανισμού.
- 2.2 Δε θα αποδέχονται οτιδήποτε μπορεί να βλάψει ή να θεωρείται ότι βλάπτει την επαγγελματική τους εκτίμηση.
- 2.3 Θα κοινοποιούν όλες τις σημαντικές πληροφορίες που τους γνωστοποιούνται και ενδέχεται να παραποιήσουν, εάν δεν κοινοποιηθούν, την έκθεση των υπό έλεγχο δραστηριοτήτων.

3. Εμπιστευτικότητα

Οι εσωτερικοί ελεγκτές:

- 3.1 Θα είναι συνετοί στη χρήση και προστασία των πληροφοριών που αποκτούν κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.
- 3.2 Δε θα χρησιμοποιούν πληροφορίες για προσωπικό κέρδος ή κατά τρόπο αντίθετο με τη νομοθεσία ή επιβλαβή για τους νόμιμους και ηθικούς αντικειμενικούς σκοπούς του οργανισμού.

4. Επάρκεια

Οι εσωτερικοί ελεγκτές:

- 4.1 Θα ασχολούνται μόνο με εκείνες τις υπηρεσίες για τις οποίες διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία.
- 4.2 Θα παρέχουν υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα.
- 4.3 Θα βελτιώνουν συνεχώς την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: C.O.S.O Internal Control Framework

C.O.S.O Internal Control Framework

Component	Summary Principle
Control Environment	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demonstrates commitment to integrity and ethical values 2. Exercises oversight responsibility 3. Establishes structure, authority and responsibility 4. Demonstrates commitment to competence 5. Enforces accountability
Risk Assessment	<ol style="list-style-type: none"> 6. Specifies clear Objectives 7. Identifies and analyzes risk 8. Assesses fraud risk 9. Identifies and analyzes significant changes
Control Activities	<ol style="list-style-type: none"> 10. Selects and develops control activities to mitigate risks 11. Selects and develops information technology general controls 12. Deploys controls through policies and procedures
Information & Communication	<ol style="list-style-type: none"> 13. Uses relevant information 14. Communicates internally 15. Communicates externally
Monitoring	<ol style="list-style-type: none"> 16. Conducts ongoing and/ or separate evaluations 17. Evaluates and communicates deficiencies

Η επιτροπή Treadway του C.O.S.O (*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*) εξέδωσε Πλαίσιο, με τίτλο «Ολοκληρωμένο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου», το οποίο αναφέρεται εστιάζει στους εσωτερικούς μηχανισμούς που υφίστανται (δικλείδες ασφαλείας), προς επίτευξη των εταιρικών στόχων. Το Πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκε για να ενισχύσει την κατανόηση των επιχειρήσεων, ως προς την πρόσθετη αξία (*add value*) ύπαρξης ενός σωστά δομημένου Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Μέσω του Πλαισίου, προσδιορίζονται τα στοιχεία εκείνα, τα οποία θα αυξήσουν την

αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και την παροχή κατευθύνσεων για την αξιολόγηση και επάρκεια αυτού.

Στα Πλαίσιμα του C.O.S.O, ο ορισμός του Εσωτερικού Ελέγχου είναι ο εξής:

«ο Εσωτερικός Έλεγχος είναι μία διεργασία που επηρεάζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, τη διοίκηση και το λοιπό προσωπικό, η οποία είναι σχεδιασμένη, ώστε να παρέχει τη λογική διαβεβαίωση των στόχων της Εταιρείας», στις ακόλουθες κατηγορίες:

- ✓ Αξιοπιστία, αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των λειτουργιών
- ✓ Αξιοπιστία των χρηματοοικονομικών αναφορών
- ✓ Συμμόρφωση με τους ισχύοντες Νόμους και κανόνες

Όπως διαφαίνεται στον κάτωθι πίνακα, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου αποτελείται από πέντε (5) συνιστώσες, οι οποίες συνυπάρχουν και έχουν σχέση εξάρτησης μεταξύ τους, οι οποίες είναι οι εξής:

- Περιβάλλον Ελέγχου (*Control Environment*)
- Διαχείριση Κινδύνων (*Risk Assessment*)
- Ελεγκτικοί Μηχανισμοί & Δικλείδες Ασφαλείας (*Control Activities*)
- Σύστημα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (*Information and Technology*)
- Παρακολούθηση Δραστηριοτήτων (*Monitoring Activities*)

Πιο αναλυτικά:

- Το **Περιβάλλον Ελέγχου** είναι η συνιστώσα εκείνη που θέτει τον «τόνο» στην Εταιρεία, δηλαδή το Διοικητικό Συμβούλιο και την Ανώτατη Διοίκηση, σε όλα τα επίπεδα της Εταιρείας – καθώς και σε εξωτερικούς συνεργάτες-, υποδεικνύουν τη σημαντικότητα της ακεραιότητας (*integrity*) και των ηθικών αξιών (*ethical values*) – μέσω των οδηγιών, των ενεργειών και της συμπεριφοράς τους – για την υποστήριξη της λειτουργικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Σε περίπτωση απόκλισης σε οποιοδήποτε επίπεδο της Εταιρείας, θέτει διαδικασίες, οι οποίες θα αξιολογήσουν την αποδοτικότητα των ατόμων και ομάδων εργασίας, και θα αναγνωρίσουν τις αποκλίσεις αυτές, έναντι των αναμενόμενων Κανόνων Λειτουργίας.

Το **Περιβάλλον Ελέγχου** είναι ουσιαστικά το άθροισμα πολλών επιμέρους στοιχείων που καθορίζουν τη συνολική οργάνωση και τον τρόπο διοίκησης και λειτουργίας της Εταιρείας. Η επισκόπηση του Περιβάλλοντος Ελέγχου περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα:

- **Ακεραιότητα, Ηθικές Αξίες & Συμπεριφορά Διοίκησης:** Εξετάζεται κατά πόσο έχει αναπτυχθεί ένα σαφές πλαίσιο ακεραιότητας & ηθικών αξιών που διέπει τη λήψη αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, και κατά πόσο υφίστανται διαδικασίες παρακολούθησης για την πιστή τήρησή τους, ώστε οποιεσδήποτε αποκλίσεις να εντοπίζονται εγκαίρως και να διορθώνονται καταλλήλως.
- **Οργανωτική Δομή:** Εξετάζεται κατά πόσο η οργανωτική δομή της Εταιρείας παρέχει το πλαίσιο για το σχεδιασμό, την εκτέλεση, τον έλεγχο και την εποπτεία

των εταιρικών εργασιών μέσω οργανογράμματος για όλες τις επιχειρησιακές μονάδες και τις λειτουργικές δραστηριότητες της σύμφωνα με το οποίο οριοθετούνται οι βασικές περιοχές ευθύνης εντός της Εταιρίας και θεμελιώνονται οι κατάλληλες γραμμές αναφοράς, ανάλογα με το μέγεθος της Εταιρείας και τη φύση των εργασιών της.

- **Διοικητικό Συμβούλιο:** Εξετάζεται η δομή, η οργάνωση και ο τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του: ιδίως ως προς τα θέματα α) τη σχέση με την εκτελεστική διοίκηση β) των αρμοδιοτήτων εποπτείας της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ και γ) της σύνθεσης του ΔΣ (π.χ. μέγεθος, καταλληλότητα και ποικιλομορφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κ.α.).
- **Εταιρική Ευθύνη:** Εξετάζεται η λειτουργία της ανώτατης εκτελεστικής διοίκησης και ο τρόπος με τον οποίο εγκαθιστά, με την εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου, τις κατάλληλες δομές, γραμμές αναφοράς, περιοχές ευθύνης και αρμοδιότητας προς την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας.
- **Ανθρώπινο Δυναμικό:** Εξετάζονται ενδεικτικά οι πρακτικές πρόσληψης, αμοιβών, εκπαίδευσης και αξιολόγησης της απόδοσης του προσωπικού έτσι ώστε να καταδεικνύεται η αφοσίωση της Διοίκησης στις αρχές της ακεραιότητας, των ηθικών αξιών και της γνωστικής επάρκειας του προσωπικού)
- Η **Διαχείριση Κινδύνου** αποτελεί τη συνιστώσα εκείνη, η οποία αναγνωρίζει και αναλύει τους ενδεχόμενους κινδύνους, οι οποίοι απειλούν την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας και καθορίζει τη διαχείριση αυτών.
- Οι **Ελεγκτικοί Μηχανισμοί & Δικλείδες Ασφαλείας** αποτελούν τη συνιστώσα εκείνη, η οποία εντάσσεται στη Διαχείριση Κινδύνων και αποσκοπεί στη διασφάλιση ότι έχει γίνει συλλογή και ανάπτυξη εκείνων των δραστηριοτήτων, οι οποίες θα αντιμετωπίσουν τους ενδεχόμενους κινδύνους, οι οποίοι σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας. Συμπεριλαμβάνει την επισκόπηση των μηχανισμών ελέγχου των κρίσιμων δικλείδων ασφαλείας, με έμφαση στις δικλείδες ασφαλείας που σχετίζονται με θέματα σύγκρουσης συμφερόντων, διαχωρισμό καθηκόντων και τη διακυβέρνηση και ασφάλεια των Πληροφοριακών Συστημάτων.
- Η **Πληροφορία και Επικοινωνία (Σύστημα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας)** είναι η συνιστώσα εκείνη, η οποία σχετίζεται με τον εντοπισμό εσωτερικών και εξωτερικών πληροφοριών. Οι πληροφορίες αυτές, όταν γίνονται αντιληπτές, μεταβιβάζονται στα άτομα, ώστε να τους επιτρέψει να επιτελούν τα καθήκοντά τους. Αφορά την επισκόπηση της διαδικασίας ανάπτυξης της χρηματοοικονομικής, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων ελεγκτικών μηχανισμών (π.χ. Εποπτικών, Ρυθμιστικών και Κανονιστικών Αρχών, Ορκωτών ελεγκτών κ.λπ.) και μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (π.χ. την Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης, τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εργασιακά θέματα, το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την καταπολέμηση της διαφθοράς, τα θέματα σχετικά με τη δωροδοκία, όπως προβλέπονται από το άρθρο 151 ν. 4

4548/2018) καθώς και την επισκόπηση των διαδικασιών κρίσιμης εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας της Εταιρείας. Η Εταιρεία πρέπει να διαθέτει, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της, κατάλληλα κανάλια εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας, όπως επικοινωνίας με τα μέλη του ΔΣ, τους μετόχους και τους επενδυτές, επικοινωνίας με τις υφιστάμενες Επιτροπές της Εταιρείας, καταγγελίας πληροφοριών (whistleblowing), επικοινωνίας με τις Εποπτικές Αρχές κ.α.

- Η **Παρακολούθηση** πρέπει να παρακολουθείται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Αφορά την επισκόπηση δομών και μηχανισμών της Εταιρείας που έχουν επιφορτισθεί με την διαρκή αξιολόγηση στοιχείων του ΣΕΕ και την αναφορά ευρημάτων προς διόρθωση ή βελτίωση. Ειδικότερα, επισκοπούνται η λειτουργία των ακόλουθων δομών και μηχανισμών: Επιτροπή Ελέγχου Συμπεριλαμβάνει την επισκόπηση από τον Αξιολογητή, της διαδικασίας παρακολούθησης από την Επιτροπή Ελέγχου της αποτελεσματικότητας του ΣΕΕ.

Οι Αρχές (*Principles*) που διέπουν την εκάστοτε συνιστώσα (*Component*) είναι οι εξής:

1. Ο Οργανισμός επιδεικνύει προσήλωση στις αρχές της ακεραιότητας και της δεοντολογίας,
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο χαρακτηρίζεται από ανεξαρτησία έναντι της διοίκησης και ασκεί καθήκοντα εποπτείας όσον αφορά την ανάπτυξη και τη διεξαγωγή εσωτερικών ελέγχων,
3. Η Διοίκηση θεσπίζει, υπό την εποπτεία του διοικητικού συμβουλίου, δομές, διαύλους αναφοράς και κατάλληλες αρμοδιότητες και ευθύνες στο πλαίσιο της επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων,
4. Ο Οργανισμός δεσμεύεται εμπράκτως να προσελκύει, να καταρτίζει και να απασχολεί ικανά πρόσωπα σύμφωνα με τους επιδιωκόμενους στόχους,
5. Ο Οργανισμός υποχρεώνει τα φυσικά πρόσωπα να λογοδοτούν για τις αρμοδιότητες εσωτερικού ελέγχου που τους ανατίθενται στο πλαίσιο της επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων,
6. Ο Οργανισμός καθορίζει τους στόχους με επαρκή σαφήνεια ώστε να παρέχεται η δυνατότητα προσδιορισμού και αξιολόγησης των κινδύνων που συνδέονται με τους στόχους,
7. Ο Οργανισμός προσδιορίζει τους κινδύνους όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του σε ολόκληρη την οντότητα και προβαίνει σε ανάλυση των κινδύνων, η οποία χρησιμεύει ως βάση για τον καθορισμό του ενδεδειγμένου τρόπου διαχείρισης των κινδύνων,
8. Ο Οργανισμός εξετάζει τις πιθανότητες απάτης κατά την αξιολόγηση των κινδύνων που συνδέονται με την επίτευξη των στόχων,
9. Ο Οργανισμός προσδιορίζει και αξιολογεί τυχόν μεταβολές που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου,

- 10.Ο Οργανισμός επιλέγει και αναπτύσσει δραστηριότητες ελέγχου οι οποίες συμβάλλουν στον μετριασμό των κινδύνων που συνδέονται με την επίτευξη των στόχων σε αποδεκτά επίπεδα,
- 11.Ο Οργανισμός επιλέγει και αναπτύσσει δραστηριότητες γενικού ελέγχου της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για την υποστήριξη της επίτευξης των στόχων,
- 12.Ο Οργανισμός αναπτύσσει δραστηριότητες ελέγχου μέσω πολιτικών που καθορίζουν τον επιδιωκόμενο σκοπό, καθώς και τις διαδικασίες βάσει των οποίων τίθενται σε εφαρμογή οι εν λόγω πολιτικές,
- 13.Ο Οργανισμός λαμβάνει ή δημιουργεί συναφείς, ποιοτικές πληροφορίες για την υποστήριξη της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου,
- 14.Ο Οργανισμός κοινοποιεί σε εσωτερικό επίπεδο τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των στόχων και των υποχρεώσεων διεξαγωγής εσωτερικών ελέγχων, που απαιτούνται για την υποστήριξη της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου,
- 15.Ο Οργανισμός ανταλλάσσει με εξωτερικά μέρη πληροφορίες σχετικά με ζητήματα που επηρεάζουν τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου,
- 16.Ο Οργανισμός επιλέγει, αναπτύσσει και διενεργεί παράλληλες ή/και χωριστές αξιολογήσεις προκειμένου να διακριβώνει εάν είναι παρόντα και λειτουργικά τα επιμέρους στοιχεία εσωτερικού ελέγχου,
- 17.Ο Οργανισμός αξιολογεί και γνωστοποιεί εγκαίρως τις ελλείψεις εσωτερικού ελέγχου στα μέρη που είναι αρμόδια για τη λήψη διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον ενδείκνυται, των ανώτερων διοικητικών στελεχών και του διοικητικού συμβουλίου.

Για να καταλήξει η Εταιρεία πως το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου είναι αποδοτικό και λειτουργικό, θα πρέπει όλες οι Συνιστώσες (*Components*) και Αρχές (*Principles*) να «υπάρχουν» (*being present*) και να «λειτουργούν» (*being functioning*) σε όλα τα επίπεδα της Εταιρείας.

Ο όρος «υπάρχουν» υπονοεί ότι μία δεδομένη Συνιστώσα ή Αρχή υπάρχει και λειτουργεί εντός του σχεδιασμού και της εφαρμογής του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Ο όρος «λειτουργούν» υπονοεί ότι μία δεδομένη Συνιστώσα ή Αρχή συνεχίζει να υπάρχει στη λειτουργία και το σχεδιασμό του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Ένα αποτελεσματικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου επιζητά ότι οι πέντε (5) Συνιστώσες συν λειτουργούν σε σύνολο, ολοκληρωμένα. Η Διοίκηση μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι συν λειτουργούν εάν κάθε Συνιστώσα «υπάρχει» και «λειτουργεί» και εάν η συσσώρευση τυχόν ελλείψεων στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου δεν οδηγεί σε μία ή περισσότερες αδυναμίες.

Αδυναμίες στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Βάσει του Πλαισίου, μία σημαντική αδυναμία (*major deficiency*) στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου υπάρχει εάν, μία αδυναμία στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου ή συνδυασμός αδυναμιών μειώνει σημαντικά την πιθανότητα η Εταιρεία να επιτύχει τους στρατηγικούς της στόχους. Πιο αναλυτικά, εάν η Διοίκηση χρησιμοποίησε την επαγγελματική της κρίση και διαπίστωσε ότι δεν επιτεύχθηκε ένας ελεγκτικός στόχος, επειδή η σχετική Συνιστώσα ή Αρχή δεν «υπήρχαν» και δε «λειτουργούσαν», ή διότι δε συν λειτουργούσαν οι πέντε (5) Συνιστώσες, τότε η Εταιρεία παρουσιάζει σημαντική αδυναμία στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου.

Εφαρμογή του Συνενωμένου Πλαισίου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Η Απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με Αρ. Απ. 1/891/30.09.2020 (ΦΕΚ 4556/15.10.2020), με την οποία εξειδικεύονται οι διατάξεις της περίπτωσης (ι) της παραγράφου 3 και της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του Ν. 4706/2020, σχετικά με την αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) ορίζει την υποχρέωση ανάπτυξης ενός πλαισίου Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο είναι αυτό του «Συνενωμένου Πλαισίου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου» (*Internal Control Integrated Framework*) και προτείνεται από την επιτροπή COSO.

Ο Αξιολογητής του ΣΕΕ με το πέρας της αξιολόγησής του υποβάλει Έκθεση αποτελεσμάτων αξιολόγησης, η οποία συμπεριλαμβάνει τόσο σύνοψη των παρατηρήσεων του όσο και ανάλυση αυτών, το χρόνο σύνταξης αυτής, την ημερομηνία αναφοράς της αξιολόγησης και την περίοδο που καλύπτει η Έκθεση αξιολόγησης, η οποία εκκινεί από την επόμενη ημέρα της ημερομηνίας αναφοράς της προηγούμενης αξιολόγησης. Η σύνοψη περιλαμβάνει το συμπέρασμα του Αξιολογητή, ανάλογα με τα Πρότυπα αξιολόγησης που επικαλείται, αναφορικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του Συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Επίσης περιλαμβάνει τα σημαντικότερα ευρήματα της αξιολόγησης, τους κινδύνους και τις συνέπειες που απορρέουν από αυτά καθώς και την απόκριση της Διοίκησης της Εταιρείας σε αυτά, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών σχεδίων δράσης με σαφή και ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα. Η αναλυτική έκθεση περιλαμβάνει το σύνολο των ευρημάτων της αξιολόγησης με τις σχετικές αναλύσεις. Ως αποδέκτες της Έκθεσης αξιολόγησης ορίζονται οι εντολείς της αξιολόγησης, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας, και πάντως η Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, αυτής. Η Εταιρεία υποβάλλει αμελλητί στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, και πάντως εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία αναφοράς της Έκθεσης αξιολόγησης, τη σύνοψη της Έκθεσης και, εφόσον απαιτηθεί, το σύνολο αυτής. Η ετήσια Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης περιλαμβάνει σχετική αναφορά για τα αποτελέσματα της Έκθεσης Αξιολόγησης.

COSO Internal Control — Integrated Framework Principles

©2013, Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Used by permission.

Control Environment

- 1 The organization demonstrates a commitment to integrity and ethical values.
- 2 The board of directors demonstrates independence from management and exercises oversight of the development and performance of internal control.
- 3 Management establishes, with board oversight, structures, reporting lines, and appropriate authorities and responsibilities in the pursuit of objectives.
- 4 The organization demonstrates a commitment to attract, develop, and retain competent individuals in alignment with objectives.
- 5 The organization holds individuals accountable for their internal control responsibilities in the pursuit of objectives.

Risk Assessment

- 6 The organization specifies objectives with sufficient clarity to enable the identification and assessment of risks relating to objectives.
- 7 The organization identifies risks to the achievement of its objectives across the entity and analyzes risks as a basis for determining how the risks should be managed.
- 8 The organization considers the potential for fraud in assessing risks to the achievement of objectives.
- 9 The organization identifies and assesses changes that could significantly affect the system of internal control.

Control Activities

- 10 The organization selects and develops control activities that contribute to the mitigation of risks to the achievement of objectives to acceptable levels.
- 11 The organization selects and develops general control activities over technology to support the achievement of objectives.
- 12 The organization deploys control activities through policies that establish what is expected and procedures that put policies into action.

Information & Communication

- 13 The organization obtains or generates and uses relevant, quality information to support the functioning of internal control.
- 14 The organization internally communicates information, including objectives and responsibilities for internal control, necessary to support the functioning of internal control.
- 15 The organization communicates with external parties regarding matters affecting the functioning of internal control.

Monitoring Activities

- 16 The organization selects, develops, and performs ongoing and/or separate evaluations to ascertain whether the components of internal control are present and functioning.
- 17 The organization evaluates and communicates internal control deficiencies in a timely manner to those parties responsible for taking corrective action, including senior management and the board of directors, as appropriate.

For more information
about COSO,
visit coso.org.